Projekt

z dnia 2 października 2024 r.
Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR VIII.35.2024
RADY GMINY KOMPRACHCICE
z dnia 7 października 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Komprachcice na lata 2024-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) oraz art. 14 ust. 1 i art. 19 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278) Rada Gminy Komprachcice uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji Gminy Komprachcice na lata 2024-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Komprachcice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Krzysztof Szopa

Załącznik do uchwały Nr VIII.35.2024
Rady Gminy Komprachcice
z dnia 7 października 2024 r.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Komprachcice na lata 2024-2030

SPIS TREŚCI

WSTĘP 3

I SYNTEZA DIAGNOZY OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI 6

I.1 METODOLOGIA DIAGNOZY DELIMITACYJNEJ 6

I.2 WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI 9

II SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI 12

III WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI I SPOSOBY JEJ OSIĄGNIĘCIA 18

III.1 WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI 18

III.3 PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE 19

III.4 UZUPEŁNIAJĄCE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE 24

III.5 MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH 27

III. 6 RAMY FINANSOWE 33

IV. SYSTEM WDRAŻANIA 34

IV.1 STRUKTURA ZARZĄDZANIA 34

IV.2 SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY 36

IV.3 ZMIANY W UCHWAŁACH 37

IV.4 SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI 38

IV.5 REWITALIZACJA A PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE 38

IV.6 WŁĄCZENIE INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI 38

V. POWIĄZANIA GPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI 43

V.1 SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY 43

V.2 SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI RANGI REGIONALNEJ 45

SPIS TABEL 48

SPIS RYSUNKÓW 48

Załącznik – Mapa kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji 49

WSTĘP

Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji kształtowano przy zaangażowaniu społeczności lokalnej gminy Komprachcice. Podstawę prawną dla jego opracowania stanowi ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz uchwała Nr V.24.24 z dnia 6 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Komprachcice na lata 2024-2030.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Komprachcice programuje przedsięwzięcia rozwojowe na obszarze rewitalizacji określonym w uchwale nr III.15.2024 Rady Gminy Komprachcice z dnia 17 czerwca 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Komprachcice (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2024 r., poz. 1631).

Gminny Program Rewitalizacji zawiera następujące elementy, wynikające wprost z ustawy o rewitalizacji:

- szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na tym obszarze,
- opis sposobu realizacji przez gminny program rewitalizacji dokumentów strategicznych gminy, w tym strategii rozwoju gminy oraz strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji,
- cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk,
- opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym:
  - listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami (o ile dane te są możliwe do wskazania),
  - charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań,
- mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych,
- opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu,
- opis sposobu zapewnienia udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji,
- system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji,

- określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- określenie niezbędnych zmian w uchwale dot. Komitetu Rewitalizacji,
- wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania,
- wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym:
  - wskazanie zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy,
  - wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany,
  - w przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji – wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu,
- załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji został przekazany do zaopiniowania podmiotom, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4).

Tabela 1 Wykaz instytucji, które opiniowały projekt Gminnego Programu Rewitalizacji.

Podmiot opiniujący
OBLIGATORYJNE
Zarząd Powiatu Opolskiego – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu
Zarząd Województwa Opolskiego – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa
Wojewoda Opolski – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami
Centralne Wojskowe Centrum Rekrutacji Ośrodek Zamiejscowy w Opolu – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności
Placówka Straży Granicznej w Opolu - w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności
Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego Delegatura w Opolu - w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności
Komendant Miejski Policji w Opolu – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności
Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Opolu – w zakresie ochrony przeciwpożarowej
Opolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny – pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych
Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna w Komprachcicach
Orange S.A.

Zarząd Dróg Wojewódzkich w Opolu
Zarząd Dróg Powiatowych w Opolu
Tauron Dystrybucja S.A.
Zarząd PKP Polskie Linie Kolejowe S.A
Oddział Zakład Gazowniczy w Opolu PSG Sp. z o.o.
Komitet Rewitalizacji
Krajowy Zasób Nieruchomości – w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości
FAKULTATYWNE
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków – w zakresie form ochrony zabytków

Źródło: opracowanie własne.

W związku z tym, że lokalizacja przedsięwzięć wpisanych do GPR planowana jest poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, dyrektor regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie umorzył postępowanie w sprawie wydania decyzji dotyczącej uzgodnienia projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Komprachcice na lata 2024–2030".

W odpowiedzi na wniosek Gminy Komprachcice nr ZW.062.1.2024. z 27 sierpnia 2024 r., Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu stwierdził brak potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji (pismo znak: WOOŚ.411.4.26.2024.PM z dnia 25 września 2024 r.).

I SYNTEZA DIAGNOZY OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

I.1 METODOLOGIA DIAGNOZY DELIMITACYJNEJ

Obszar zdegradowany to przestrzeń, w której koncentrują się zjawiska negatywne (społeczne, gospodarcze, przestrzenne, środowiskowe, techniczne) oraz problemy, które wpływają na pogorszenie jakości życia mieszkańców. Wyznaczając obszar zdegradowany uwzględniono powyższe zasady. Diagnoza oparta została na mierzalnych wskaźnikach opisujących przede wszystkim problemy społeczne w gminie Komprachcice. Dokonano również analizy pozostałych podstawowych sfer funkcjonowania gminy – gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej oraz technicznej i środowiskowej. Dla potrzeb wyznaczenia obszaru zdegradowanego określono listę potencjalnych wskaźników, które posłużyły zarówno do analizy porównawczej sytuacji gminy na tle regionu, a przede wszystkim – do przestrzennego zobrazowania zróżnicowania wewnętrznego. Poziom wewnętrznych dysproporcji rozwoju zbadany został w odniesieniu do wszystkich miejscowości – jednostek analitycznych, poza przysiółkami i koloniami. Poziom wewnętrznych dysproporcji rozwoju zbadany został w odniesieniu do wszystkich miejscowości – jednostek analitycznych. Dla wskazanych jednostek pozyskano dane z Urzędu Gminy Komprachcice, gminnych jednostek organizacyjnych czy Policji.

Dane poddano ocenie pod kątem stworzenia zestawu porównywalnych wskaźników odnoszących wartość danej cechy do miejscowości. Dobór wskaźników opierał się przede wszystkim na poprawności metodologicznej. Zestaw wskaźników musiał w sposób czytelny przedstawiać dany problem, być łatwy w odbiorze, opierać się o dostępne dane umożliwiające jego weryfikację, pozwolić na ocenę dysproporcji rozwojowych w gminie oraz być skonstruowany zgodnie z zasadami matematycznymi i statystycznymi. Kolejnym kryterium była reprezentacja przestrzenna – wskaźnik musiał dać możliwość prezentacji w odniesieniu do jednostki mniejszej niż gmina, w tym przypadku do miejscowości.

W wyniku powyższej procedury wybrano zestawienie 9 wskaźników, które zastosowano do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Tabela 2 Wskaźniki wykorzystane do analizy sytuacji kryzysowej w gminie Komprachcice.

SFERA	WSKAŹNIKI
społeczna	1. Współczynnik starości demograficznej - udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców [%]. 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 1000 mieszkańców. 3. Średnie wyniki uczniów na egzaminie ósmoklasisty [%]. 4. Poziom przestępczości – przestępstwa i wykroczenia stwierdzone w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

	5. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r. [%].
gospodarcza	Poziom przedsiębiorczości – podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców.
funkcjonalno-przestrzenna	Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do długości sieci wodociągowej.
środowiskowa	Ilość azbestu na 1 mieszkańca [kg].
techniczna	Udział budynków w CEEB, w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe w ogólnej liczbie zgłoszonych do CEEB budynków [%].

Źródło: opracowanie własne.

W pierwszej kolejności określono poziom koncentracji zjawisk negatywnych w sferze społecznej. Założono, że za obszar spełniający kryterium degradacji społecznej uznana zostanie jednostka, która charakteryzuje się kumulacją problemów społecznych, tj. na 5 analizowanych wskaźników wartości niekorzystne wystąpią w przypadku 4 wskaźników. Nawiązano w ten sposób wprost do definicji zawartej w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, zgodnie z którą obszar zdegradowany to obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz taki, w którym występuje ponadto co najmniej jedno z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych.

Tabela 3 Zestawienie wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego w gminie Komprachcice[1].

Miejscowość	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców [%]	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 1000 mieszkańców	Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r. [%]	Średnie wyniki uczniów na egzaminie 8-klasisty [%]	Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców	Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do długości sieci wodociągowej	Ilość azbestu na 1 mieszkańca [kg]	Udział budynków w CBEB, w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe w ogólnej liczbie zgłoszonych do CEEB budynków [%]	Degradacja w sferze społecznej	Degradacja w pozostałych sferach
GMINA	**22,51**	**5,42**	**2,94**	**39,45**	**64,02**	**91,76**	**1,03**	**17,75**	**56,93**	**5**	**4**
Domecko	**22,61**	**7,24**	0,80	**36,93**	82,34	**60,34**	1,17	15,12	**60,06**	3	2
Dziekaństwo	**25,31**	**8,30**	0,00	42,98	-	**91,29**	1,18	**20,49**	52,48	2	2
Komprachcice	21,33	**10,24**	**3,53**	**39,11**	**61,29**	98,87	**1,02**	11,91	55,19	**4**	1
Ochodze	21,11	2,55	2,55	**34,61**	69,46	**77,45**	**0,98**	**19,53**	**60,39**	1	4
Osiny	**24,86**	3,82	1,91	42,98	**51,33**	128,11	**0,95**	5,85	48,74	2	1
Polska Nowa Wieś	**23,86**	1,13	**5,64**	45,57	**61,19**	101,52	**0,94**	**32,38**	56,45	3	2
Wawelno	**23,07**	0,94	0,94	**35,79**	**58,51**	**91,34**	1,12	15,24	**59,97**	3	2

Źródło: opracowanie własne.

[1] Kolorem czerwonym zaznaczono wartości wskaźników mniej korzystne niż średnia dla gminy, a więc świadczące o występowaniu sytuacji kryzysowej w danej dziedzinie.

Tabela 4 Zestawienie wskaźników dla gminy Komprachcice i obszaru zdegradowanego.

Wskaźnik	Wartość referencyjna	Wskaźniki dla obszaru zdegradowanego
Współczynnik starości demograficznej – udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców [%]	22,51	21,33
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 1000 mieszkańców	5,42	**10,24**
Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	2,94	**3,53**
Średnie wyniki uczniów na egzaminie ósmoklasisty [%]	64,02	**61,29**
Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r. [%]	39,45	**39,11**
Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców	91,76	98,87
Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do długości sieci wodociągowej	1,03	**1,02**
Ilość azbestu na 1 mieszkańca [kg]	17,75	11,91
Udział budynków w CEEB, w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe w ogólnej liczbie zgłoszonych do CEEB budynków [%]	56,93	11,91

Źródło: opracowanie własne.

Obszar zdegradowany tworzy miejscowość **Komprachcice**, którą wyróżnia szczególna koncentracja negatywnych zjawisk społecznych oraz w której zdiagnozowano występowanie jednego negatywnego zjawiska w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Obszar wyznaczony jako zdegradowany zajmuje **249,87 ha, tj. 4,96%** powierzchni gminy. Na terenie tym mieszkają **2832 osoby, tj. 32%** ogólnej liczby mieszkańców gminy.

I.2 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Wyznaczając zasięg obszaru rewitalizacji kierowano się następującymi przesłankami, wynikającymi wprost z ustawy o rewitalizacji:

- obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk;
- obszar rewitalizacji to obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego;
- obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Stosując wspomniane wyżej zasady, obszar zdegradowany nie mógł zostać wskazany w całości do rewitalizacji. W związku z tym dla Komprachcic przeprowadzono dodatkowo analizę w odniesieniu do poszczególnych punktów adresowych. Aby wyznaczyć obszar rewitalizacji przyjęto dodatkowe kryterium – spójności i zwartości obszaru. Ponadto ze względu na charakter wskaźnika średnich wyników w egzaminu ósmoklasisty (brak danych w przypadku, gdy z danej ulicy żaden uczeń nie zdawał tego egzaminu) przyjęto, że kumulacja negatywnych

wskaźników społecznych występuje już w przypadku 3 wskaźników o wartościach mniej korzystnych niż średnia gminy.

Tabela 5 Zestawienie wskaźników dla gminy Komprachcice i obszaru rewitalizacji.

Wskaźnik	Wartość referencyjna	Wartość dla obszaru rewitalizacji
Współczynnik starości demograficznej – udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców [%]	22,51	22,08
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 1000 mieszkańców	5,42	**12,75**
Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	2,94	**4,70**
Średnie wyniki uczniów na egzaminie ósmoklasisty [%]	64,02	**56,92**
Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r. [%]	39,45	**39,11**
Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców	91,76	119,46
Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do długości sieci wodociągowej	1,03	**0,97**
Ilość azbestu na 1 mieszkańca [kg]	17,75	**17,80**
Udział budynków w CEEB, w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe w ogólnej liczbie zgłoszonych do CEEB budynków [%]	56,93	56,37

Źródło: opracowanie własne.

Obszar rewitalizacji gminy Komprachcice zamieszkiwany jest łącznie przez **1490 osób**, **tj. 16,84% ogółu mieszkańców** gminy. Jego powierzchnia zajmuje łącznie **115,64 ha, tj. 2,3% powierzchni gminy**. Obejmuje ulice: Cichą, Fabryczną, Klasztorną, Kolejową, Kościelną, Krzyżową, ks. Prałata B. Bilińskiego, Niemodlińską, Polną, Prószkowską, Sienną, Szeroką, Szkolną, Torową i Wojskową.

Obejmuje on przede wszystkim centralną i południową część miejscowości. Na tym obszarze zlokalizowane są liczne obiekty publiczne z zakresu infrastruktury społecznej, punkty handlowe czy usługowe oraz przestrzenie publiczne. Ponadto obszar rewitalizacji obejmuje główną miejscowość gminy, z której infrastruktury korzystają wszyscy mieszkańcy. Charakteryzuje ją najwyższy potencjał ze względu na wspomnianą powyżej obecność instytucji publicznych, jak i organizacji społecznych, zaangażowanych w działalność na rzecz społeczności lokalnej. To wszystko sprzyjać będzie efektywnemu ograniczaniu i rozwiązywaniu problemów nie tylko obszaru rewitalizacji, ale i całej gminy.

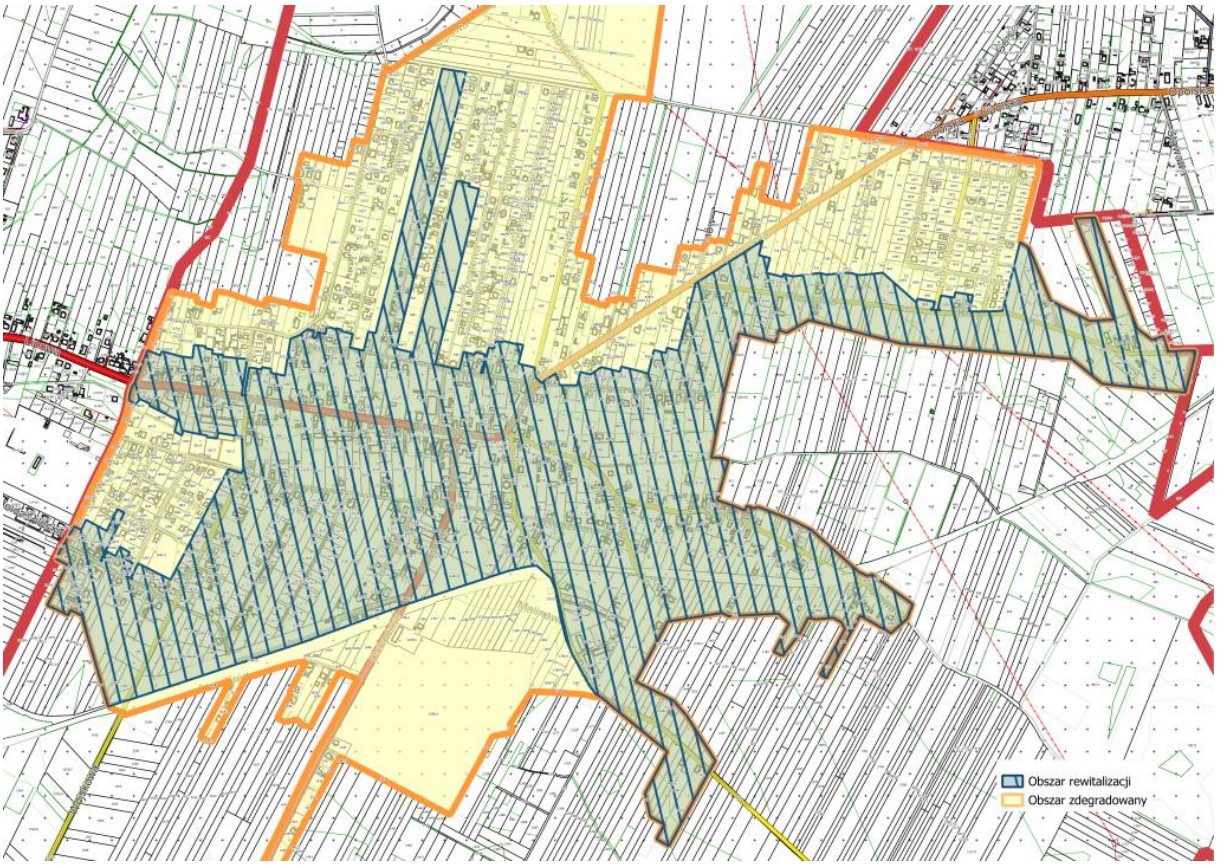

Rysunek 1 Mapa poglądowa obszaru rewitalizacji w gminie Komprachcice (na tle fragmentu obszaru zdegradowanego).
Źródło: opracowanie własne.

II SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

PROBLEMY

Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano wysoki udział liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej – prawie dwukrotnie wyższy niż średnio w gminie. W *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Komprachcice na lata 2018-2028* zwrócono uwagę na występowanie zjawiska „dziedziczenia biedy". Wskazano również, iż z *przedstawionych danych wynika, że głównym, a właściwie utrzymującym się od lat, powodem ubiegania się o pomoc jest bezrobocie. Utracie pracy oraz braku możliwości jej znalezienia towarzyszy często ubóstwo. Spełnienie kryterium dochodowego ustalonego w ustawie o pomocy społecznej jest jedną z przesłanek uprawniających do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Klientami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej są często osoby o niskim wykształceniu i kwalifikacjach zawodowych, które pozostają długotrwale bezrobotne. Wysoka liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia uwarunkowana jest trudną sytuacją na rynku pracy (osoby długotrwale bezrobotne o niskich kwalifikacjach zawodowych), brakiem możliwości podjęcia zatrudnienia, a także brakiem nowych miejsc pracy oraz trudnościami związanymi z brakiem komunikacji publicznej, a w konsekwencji niemożnością podjęcia zatrudnienia poza terenem gminy.*[2] Co szczególnie niebezpieczne, problem bezrobocia generuje inne negatywne skutki – w cytowanym dokumencie stwierdzono również, że w rodzinach, które korzystają ze wsparcia asystentów występują problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz nieporadność życiowa rodziców, wynikająca z kolei z bezrobocia i braku chęci zmiany swojej sytuacji. Do oczywistych i powszechnie występujących skutków bezrobocia należy także zaliczyć obniżenie standardu życia rodzin, w niektórych przypadkach prowadzącego wręcz do ograniczenia wydatków na podstawowe potrzeby.

Przyczyn utrzymującego się stosunkowo wysokiego poziomu bezrobocia należy upatrywać w specyfice regionalnego rynku pracy. Mowa o nich m.in. w opracowaniu Instytutu Śląskiego pt. *Wyzwania opolskiego rynku pracy. Raport z badania*. Podstawowy problem stanowi sytuacja demograficzna, wskazująca na wysoki poziom migracji oraz generalnie starzenie się ludności (choć na obszarze rewitalizacji udział osób w wieku poprodukcyjnym jest niższy niż średnio w gminie, to generalnie należy go ocenić jako wysoki – przekracza 20%). Osoby starsze często są słabiej wykształcone i w związku z tym ich kwalifikacje nie odpowiadają współczesnemu rynkowi pracy, dostępnemu przede wszystkim w pobliskim Opolu. Dla województwa opolskiego (w tym gminy Komprachcice) ze względów etnicznych charakterystyczne były wyjazdy zagraniczne „za pracą". Jeśli nawet osoby te zdecydowały się na powrót do kraju, to nierzadko borykają się z trudnościami w znalezieniu odpowiedniego dla siebie zatrudnienia. Ponadto analitycy wskazują na słabość ośrodka regionalnego, czyli samego Opola przy jednoczesnej ograniczonej mobilności mieszkańców. To sprawia, że mimo bliskości

[2] *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Komprachcice na lata 2018-2028*, s. 22.

Id: 3BCF79A9-FE82-4BFD-84E8-B2416FFC1313. Projekt

obszaru rewitalizacji względem stolicy województwa oraz połączeń miejskim transportem publicznym jego mieszkańcy często nie znajdują pracy w Opolu. Stosunkowo wysoki udział bezrobotnych kobiet (również charakterystyczny dla całego województwa opolskiego) nie może być zmniejszony poprzez niewystarczający dostęp do opieki dla najmłodszych dzieci (niewystarczająca liczba miejsc w żłobku gminnym). Pracownicy pomocy społecznej wskazują także, że znaczna część kobiet zarejestrowanych w Urzędzie Pracy to kobiety, których mężowie pracują za granicą i zarejestrowały się tylko po to, by mieć ubezpieczenie, a faktycznie nie zależy im na znalezieniu pracy.

O ile zatem zadanie wspierania osób bezrobotnych w zapewnieniu właściwych warunków życia należy do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, zaś wsparcie w poszukiwaniu zatrudnienia do Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu, istotne będzie poszukiwanie w ramach procesów rewitalizacji takich działań, które nie doprowadzą do dziedziczenia problemu bezrobocia i uzależnienia od pomocy społecznej, czy będą wsparciem dla rodzin z problemami wychowawczymi.

Na obszarze rewitalizacji problemem jest także wyższy niż średnio w gminie poziom przestępczości. Wiązać to można z faktem, iż obejmuje on centralną część miejscowości, w której zgromadzone są wszelkie istotne i sprzyjające gromadzeniu się ludzi obiekty handlowe, usługowe, czy infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Przebiegają przez niego także ważne drogi, łączące gminę z Opolem, na których występuje duże natężenie ruchu. Znajdują się tu także publiczne tereny zielone, przy kolei czy sklepy, przy których zbierają się osoby spożywające alkohol i nierzadko także zakłócające porządek. Często także dochodzi do zakłócania porządku przez młodzież, która – z racji zbyt niskich dochodów ich opiekunów – nie jest w stanie uczęszczać na odpłatne zajęcia lub nie chce tego robić z obawy przez odrzuceniem przez rówieśników (zjawisko to często dotyczy właśnie osób uboższych).

Obszar rewitalizacji charakteryzują także niższe niż średnio w gminie wyniki egzaminów ósmoklasisty. Jednocześnie należy tu podkreślić, że szkoły są wyposażone w nowoczesny sprzęt dydaktyczny i oferują uczniom udział w szeregu zajęć rozwijających ich umiejętności, a także zajęć o charakterze wyrównawczym. Przyczyną tego zjawiska jest częściowo rozpad rodzin i problemy wychowawcze. Opiekunowie nie poświęcają dzieciom niezbędnego poziomu uwagi i wsparcia, a ograniczone dochody nie pozwalają im na skorzystanie z usług korepetytorów. Ponadto należy pamiętać, że część osób nadal pracuje zagranicą, a dzieci pozostają pod opieką np. dziadków, którzy nie zawsze są w stanie wesprzeć dzieci w przygotowaniu do egzaminu.

Niższa jest także frekwencja w wyborach samorządowych (analizie poddano wybory w 2018 r.). W całym kraju poziom uczestnictwa w nich jest zadziwiająco niski (niższy niż w przypadku wyborów prezydenckich czy nawet parlamentarnych), mimo że dotyczą one tak naprawdę zagadnień najbliższych mieszkańcom. Należy zauważyć, iż generalnie w województwie opolskim frekwencja była najniższa w kraju i wyniosła 48,66% (dla porównania Polska = 54,90%). Fakt ten należy wiązać w dużej mierze ze wspomnianymi już procesami migracyjnymi. Część mieszkańców opuszcza teren gminy w poszukiwaniu pracy i rezygnuje z możliwości

oddania głosu w wyborach. Z drugiej strony na terenie gminy, w tym na obszarze rewitalizacji – z racji jego bliskości do Opola i dobremu skomunikowaniu z miastem – osiedlają się nowi mieszkańcy, którzy jednak nie interesują się lokalnymi sprawami. Komprachcice stają się „sypialnią" dla Opola, co oczywiście jest problemem wielu gmin o podobnym położeniu geograficznym. Problemy z integracją mieszkańców daje się zauważyć nawet przy organizacji lokalnych imprez kulturalnych, w których często uczestniczy więcej mieszkańców Opola niż samej gminy Komprachcice. Poza niską aktywnością w sprawach lokalnych daje się zauważyć brak dbałości o wspólną przestrzeń czy poczucia tożsamości lokalnej.

Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano także problemy z niewystarczającym dostępem nieruchomości do sieci kanalizacyjnej. Gmina Komprachcice kładzie duży nacisk na ochronę środowiska i w miarę możliwości finansowych rozbudowuje sieci techniczne, w tym sieci kanalizacyjne. Zrzucanie ścieków do gleb może bowiem stanowić zagrożenie dla zdrowia mieszkańców i środowiska (zarówno dla gleb, jak i wód). Dodatkowo na obszarze rewitalizacji występuje inny problem o charakterze środowiskowym – wysoki udział obiektów, w których wykorzystano azbest. Częściowo bowiem zabudowę mieszalną stanowią tu stare budynki. Często zamieszkiwane są przez starsze osoby, które nie posiadają odpowiednich środków finansowych, aby dokonać wymiany pokryć dachowych (najczęściej to właśnie w nich stosowanych był azbest) lub po prostu nie widzą w tym sensu, nie rozumiejąc, jakie zagrożenie dla ich zdrowia i życia wywołuje azbest. Ze względu na gęstą zabudowę przede wszystkim mieszkalną na obszarze rewitalizacji, nie ma tam większych terenów zielonych, które mogłyby stanowić miejsca spotkań i odpoczynku mieszkańców. Dlatego też projektując przedsięwzięcia publiczne związane z modernizacjami budynków, należy uwzględnić kreowanie terenów zielonych i ochronę istniejących zadrzewień. Będą one nie tylko atrakcyjnym miejscem do spędzania wolnego czasu, ale pozytywnie przełożą się na oczyszczanie powietrza (a więc przeciwdziałać będą jego zanieczyszczeniu generowanemu przez nieekologiczne źródła ciepła) oraz wspieranie retencji, istotne ze względu na zachodzące zmiany klimatu.

Ponadto istotnym problemem zgłaszanym przez mieszkańców m.in. w czasie warsztatów strategicznych na potrzeby opracowania strategii rozwoju gminy jest brak miejsca spotkań dla mieszkańców Komprachcic, w tym obszaru rewitalizacji. Komprachcice, jako jedyna z miejscowości w gminie, nie posiadają świetlicy wiejskiej. Mimo świetnego dostępu do instytucji publicznych, mieszkańcy, w tym lokalne organizacje społeczne, nie mają miejsca do realizowania oddolnych inicjatyw. Liczba zajęć organizowanych w Samorządowym Ośrodku Kultury powoduje, że nie jest on w stanie dzielić przestrzeni z mieszkańcami poza zorganizowanymi formami spędzania czasu wolnego. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku Ośrodka Sportu i Rekreacji, który nawet w weekendy organizuje liczne wydarzenia sportowe, także dla mieszkańców spoza terenu gminy (w tym o randze krajowej).

POTENCJAŁY

Poza problemami podobszaru warto wspomnieć o jego licznych potencjałach:

- wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców, świadczący o rozwoju ich samodzielności i chęci podejmowania prób w zakresie poprawy własnego bytu;

- niższy niż w średnio w gminie udział budynków, w których wykorzystuje się paliwa stałe jako źródła ciepła;
- dostęp do infrastruktury społecznej: kulturalnej, edukacyjnej, pomocy społecznej, sportowej, rekreacyjnej;
- obiekty dziedzictwa kulturowego przygotowane pod kątem udostępnienia turystom, które mogą być dalej rozwijane i kreować potencjał rekreacyjny i turystyczny obszaru rewitalizacji;
- opuszczone obiekty, które można zagospodarować, nadając im nowe funkcje;
- bliskość Opola (jako rynku pracy i usług wyższego rzędu) z dobrym połączeniem transportem zbiorowym (kolej, autobusy miejskie);
- dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna;
- tradycje lokalne (wodzenie niedźwiedzia), które można wykorzystać do integracji mieszkańców i budowy tożsamości lokalnej;
- rozpoznawalność gminy jako miejsca do osiedlania się;
- współpraca władz lokalnych z podmiotami społecznymi (stowarzyszenia, koła gospodyń wiejskich).

W poniższej tabeli przedstawiono krótkie podsumowanie problemów i wyzwań obszaru rewitalizacji oraz potencjałów.

Tabela 6 Podsumowanie szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji.

Sfera	Problemy	Potencjały
społeczna	- starzenie się społeczności lokalnej, - niski poziom integracji mieszkańców, a co a tym idzie – angażowania się w sprawy lokalne, - problemy opiekuńczo-wychowawcze w rodzinach, - niski poziom samodzielności mieszkańców – korzystanie z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, - wysoki poziom przestępczości, - zakłócenia porządku publicznego, - słabe wyniki osiągane przez uczniów na egzaminie ósmoklasisty	- dobrze wyposażona placówka edukacyjna, - łatwy dostęp do usług wyższego rzędu (np. medycznych, kulturalnych) w Opolu, - obecność aktywnych organizacji pozarządowych, które chcą współpracować z gminą, - lokalne tradycje i zwyczaje o dużym znaczeniu dla mieszkańców
gospodarcza	- problem z utrzymaniem działalności punktów handlowych czy usługowych w związku z konkurencją dużych sklepów oraz firm zlokalizowanych w Opolu	- wysoki poziom przedsiębiorczości, - bliskość większego rynku pracy w Opolu
przestrzenno-funkcjonalna	- niewystarczający dostęp do opieki żłobkowej, - niszczejące, nieużytkowane budynki, których gmina nie jest właścicielem, - niewystarczający poziom dostępu do sieci kanalizacyjnej	- dobra dostępność komunikacyjna, w tym obsługa transportem zbiorowym, - dostęp do usług, handlu, edukacji, instytucji pomocy społecznej, obiektów sportowych i rekreacyjnych, - walory kulturowe w postaci zachowanego układu przestrzennego wsi oraz obiekty wpisane do GEZ, a także dziedzictwo niematerialne w postaci lokalnych zwyczajów
techniczna	- budynki korzystające z nieefektywnych źródeł ciepła	- walory kulturowe w postaci zachowanego układu przestrzennego wsi oraz obiekty wpisane do GEZ - nieużytkowane obiekty, które mogą zostać wykorzystane i pełnić nowe funkcje
środowiskowa	- wysoki udział budynków ogrzewanych piecami na paliwa stałe – niska jakość powietrza, - wysoki udział obiektów, w których wykorzystuje się azbest,	- promowanie przedsięwzięć wspierających wdrażanie rozwiązań proekologicznych wśród mieszkańców (np. programu „Czyste powietrze”)

	- brak terenów zielonych, mogących stanowić miejsce odpoczynku i spotkań mieszkańców, związany z gęstą zabudową	

Źródło: opracowanie własne.

III WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI I SPOSOBY JEJ OSIĄGNIĘCIA

III.1 Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Obszar rewitalizacji to dobre miejsce do życia – wyposażone w niezbędną infrastrukturę, spokojne i bezpieczne, w którym mieszkańcy korzystają ze zróżnicowanej oferty usług społecznych. Administracja publiczna współpracuje z mieszkańcami dzięki wysokiemu poziomowi partycypacji społecznej. Chętnie osiedlają się tu nowi mieszkańcy, zaangażowani w działania na rzecz rozwoju obszaru i całej gminy. Opuszczone dotychczas obiekty odżyły dzięki przeprowadzonym inwestycjom i stworzeniu w nich zielonych przestrzeni otwartych dla wszystkich mieszkańców. W ramach prowadzonych prac wyeliminowano kolejne nieekologiczne źródła ciepła oraz szkodliwy azbest. Dzięki nowym mieszkańcom oraz poprawie sytuacji obecnych mieszkańców bardziej stabilnie funkcjonują przedsiębiorstwa lokalne, zwłaszcza małe punkty handlowe i usługowe. Gmina aktywnie wspiera przedsiębiorców już działających lub zainteresowanych prowadzeniem działalności na obszarze rewitalizacji.

III.2 Cele i kierunki działań

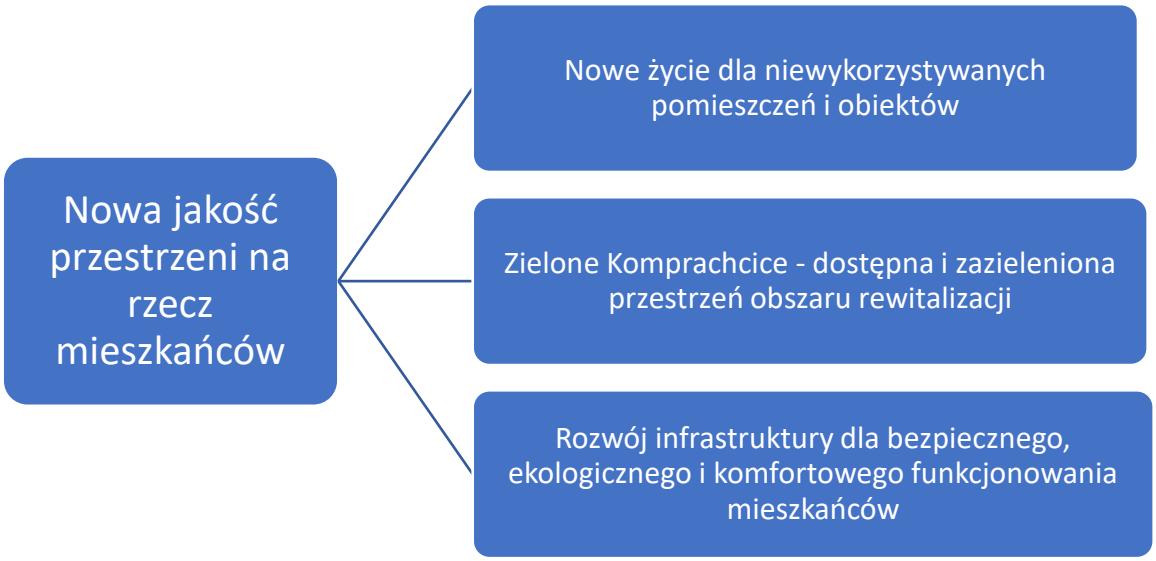

III.3 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Projekt P1	
Nazwa projektu	Wiejski Klub Aktywności Społecznej
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Komprachcice
Zakres realizowanych działań	Projekt zakłada: adaptację poddasza szkoły w Komprachcicach na świetlicę wraz z zakupem i montażem wyposażenia, wykonanie zewnętrznej klatki schodowej oraz windy, wymianę zadaszenia, montaż oświetlenia LED, termoizolację części naziemnej i podziemnej budynku. Teren wokół budynku szkoły zostanie zagospodarowany w następujący sposób: zerwanie nawierzchni asfaltowej boiska oraz wykonanie na części jego powierzchni podłoża do miniboiska do koszykówki, zagospodarowanie pozostałej części boiska małą zielenią i elementami małej architektury przy zachowaniu istniejącego drzewostanu oraz montaż monitoringu wizyjnego. Obiekt zyska nową powierzchnię użytkową, nowe elementy przystosowujące go do osób ze szczególnymi potrzebami, takie jak winda, tablice tyflograficzne, oznaczenia poziome. Na terenie wokół budynku nie powstaną żadne schody czy krawężniki, mogące utrudniać poruszanie się przede wszystkim z osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi. Przy realizacji nasadzeń zostaną wykorzystane gatunki rodzime, nie przewiduje się wprowadzania inwazyjnych gatunków obcych. Prace budowlane w zakresie dachów czy elewacji zostaną poprzedzone inwentaryzacją występujących tam gatunków ptaków/nietoperzy, a preferowane terminy prowadzenia prac to: 16 października do 28

	lutego. W przypadku konieczności realizacji zadania w innym trybie, zostaną uzyskane stosowne zezwolenia wydawane w trybie art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
Lokalizacja	ul. Szkolna 18, Komprachcice (obszar rewitalizacji)
Szacowana wartość	5 800 000 zł
Źródła finansowania	Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027, środki krajowe, budżet gminy
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Problemy społeczne, takie jak bezrobocie, przekładają się na wykluczenie społeczne osób, których one dotykają. Często towarzyszą im także problemy opiekuńczo-wychowawcze, bezradność, brak odpowiedniego wsparcia dla dzieci, a wreszcie wycofywanie się z życia społecznego m.in. z powodu poczucia wstydu. Tworzenie miejsc spotkań dla młodzieży, która zagrożona jest przejmowaniem negatywnych wzorców związanych głównie z bezradnością życiową. Sprzyja natomiast popadaniu w różnego rodzaju uzależnienia (od substancji psychoaktywnych po uzależnienia behawioralne). Z tego względu istotne jest stworzenie miejsca spotkań dla młodzieży, która w bezpiecznych warunkach będzie mogła konstruktywnie spędzać czas wolny. Chodzi jednak nie tylko o jego zagospodarowanie w postaci zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych, ale o uczenie samodzielności i odpowiedzialności dzieci i młodzież poprzez obdarzanie jej zaufaniem i jednocześnie egzekwowanie wspólnie z nią ustalonych reguł zachowania. Ponadto działania te muszą być dostępne nieodpłatnie, aby koszty nie stanowiły bariery dla najuboższych rodzin lub takich, w których nie dostrzega się potrzeby takiego zagospodarowania czasu i w związku z tym przeznaczenia na to środków finansowych. Dodatkowo z nowych przestrzeni skorzystają organizacje pozarządowe, które dzięki dofinansowaniu zewnętrznemu dają możliwość często nieodpłatnego udziału w wydarzeniach. Remont pozwoli także na jeszcze lepsze przystosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, organizowanie inkluzywnych wydarzeń integrujących wszystkich mieszkańców, niezależnie od stanu zdrowia czy wieku. Powstaną zagospodarowane, ogólnodostępne tereny zielone, które przyczynią się do oczyszczania powietrza. Zastosowanie rozwiązań energooszczędnych tj. wymiana dachu i montaż oświetlenia LEDowego wpłyną na poprawę środowiska i jakość życia mieszkańców.
Cel(-e) projektu	Celem projektu jest aktywizacja i integracja społeczności obszaru rewitalizacji poprzez zwiększenie funkcjonalności budynku, a także jego dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. To tym bardziej istotne, że z pomieszczeń mogą korzystać również grupy nieformalne czy organizacje pozarządowe, a przede wszystkim młodzież zagrożona przejmowaniem negatywnych wzorców rodzinnych. * * *

	Przedsięwzięcie wpisuje się w następujące cele i kierunki procesu rewitalizacji: Aktywizacja i integracja mieszkańców Wspieranie oddolnych inicjatyw integrujących mieszkańców Budowa zaufania społecznego między mieszkańcami i instytucjami publicznymi przy wykorzystaniu tożsamości lokalnej Nowa jakość przestrzeni na rzecz mieszkańców Nowe życie dla niewykorzystywanych pomieszczeń i obiektów Zielone Komprachcice - dostępna i zazieleniona przestrzeń obszaru rewitalizacji Rozwój infrastruktury dla bezpiecznego, ekologicznego i komfortowego funkcjonowania mieszkańców
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Liczba zmodernizowanych budynków na obszarze rewitalizacji – 1 Powierzchnia zagospodarowana na tereny wypoczynku i rekreacji – 500 m^2 - Dokumentacja projektowa Protokoły odbioru

Projekt P2	
Nazwa projektu	Zagospodarowanie garaży w budynku Gminnej Biblioteki Publicznej w Komprachcicach na cele sołeckie
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Komprachcice
Zakres realizowanych działań	Projekt przewiduje przystosowanie garaży po Ochotniczej Straży Pożarnej do pełnienia funkcji społecznych, tj. miejsca spotkań dla lokalnych organizacji społecznych oraz sołeckich, a także na potrzeby inicjatyw mieszkańców.
Lokalizacja	ul. Opolska 3, Komprachcice (obszar rewitalizacji)
Szacowana wartość	1 500 000 zł
Źródła finansowania	Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027, środki krajowe, budżet gminy, środki organizacji pozarządowych
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Po przeniesieniu siedziby Ochotniczej Straży Pożarnej do innego obiektu, w centralnej części obszaru rewitalizacji pozostał niewykorzystywany obiekt, w którym mieściły się garaże na wozy strażackie. Brak świetlicy wiejskiej w Komprachcicach uniemożliwia częstsze spotkania lokalnych liderów, którzy nierzadko współpracują z gminą przy realizacji ważnych projektów społecznych. Przystosowanie

	do potrzeb rady sołeckiej i organizacji społecznych obu pomieszczeń pozwoli zintensyfikować współpracę gminy z tymi podmiotami na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Cel(-e) projektu	Celem projektu jest utworzenie miejsca spotkań dla mieszkańców obszaru rewitalizacji i miejscowości Komprachcice, co pozwoli na zacieśniacie więzi i organizację wydarzeń mających na celu rozwój miejscowości oraz nadanie nowej funkcji przestrzeni dotychczas niezagospodarowanej. * * * Przedsięwzięcie wpisuje się w następujące cele i kierunki procesu rewitalizacji: Aktywizacja i integracja mieszkańców Wspieranie oddolnych inicjatyw integrujących mieszkańców Budowa zaufania społecznego między mieszkańcami i instytucjami publicznymi przy wykorzystaniu tożsamości lokalnej Nowa jakość przestrzeni na rzecz mieszkańców Nowe życie dla niewykorzystywanych pomieszczeń i obiektów
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Liczba zmodernizowanych budynków na obszarze rewitalizacji – 1 - Dokumentacja projektowa Protokoły odbioru

Projekt P3	
Nazwa projektu	Komprachcickie spotkania
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Komprachcice (w tym jednostki organizacyjne), organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich
Zakres realizowanych działań	Planuje się organizowanie w nowo utworzonych przestrzeniach zajęć dla różnych grup wiekowych w szczególności w następującym zakresie: - warsztaty kreatywno-rękodzielnicze, np.: decoupage, wiklina, szydełkowanie-wyplatanie, szycie, florystyka, robotyka, stolarstwo; - spotkania kulinarno-edukacyjne, np: wspólne gotowanie, robienie przetworów, ekologia, pszczelarstwo, zakładania grządek warzywnych, zero waste, greenwashing; - spotkania o charakterze integracyjnym, w tym wymiany ubraniowe, time-out dla młodzieży (ich własny czas do dowolnego zaaranżowania przez nich), spotkania o tematyce mindfulness; - spotkania z zakresu profilaktyki uzależnień, np. wizyty u organizacji partnerskich zajmujących się tą tematyką, spotkania w formie warsztatu z psychologiem, dietetykiem;

	- spotkania i warsztaty o tematyce społeczno-zawodowej, np.: doradztwo w wyborze zawodu, szkolenia zawodowe, spotkania młodzieży z przedsiębiorcami, warsztaty asertywności, wybór ścieżki edukacyjnej, nauka dialogu; - zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne.
Lokalizacja	ul. Opolska 3 i ul. Szkolna 18, Komprachcice (obszar rewitalizacji)
Szacowana wartość	1 000 000 zł
Źródła finansowania	Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027, środki krajowe, budżet gminy, środki organizacji pozarządowych
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Projekt pozwoli na zagospodarowanie czasu wolnego osób w różnym wieku, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży – głównie z rodzin zmagających się z problemami i objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, ale też dla dorosłych (w tym w szczególności nowych mieszkańców gminy i seniorów). Działania będą realizowane zarówno przez gminę, w tym jej jednostki organizacyjne, jak i organizacje pozarządowe. Te – również przy merytorycznej pomocy pracowników samorządowych – mogą pozyskiwać na tego rodzaju projekty środki niedostępne dla samorządów. Dzięki zagospodarowaniu czasu wolnego młodzieży i działaniom z zakresu profilaktyki uzależnień zmniejszy się liczba zdarzeń polegających na niszczeniu mienia i generujących wysoki poziom przestępczości na obszarze rewitalizacji. Profilaktyka uzależnień wraz z kursami zawodowymi będzie stanowiła ogromne wsparcie dla bezrobotnych, zwłaszcza długotrwale (a więc również korzystających z pomocy społecznej ze względu na bezrobocie).
Cel(-e) projektu	Celem projektu jest organizowanie problemów występujących w rodzinach zamieszkujących na obszarze rewitalizacji i włączanie nowych mieszkańców w lokalne życie społeczne. * * * Przedsięwzięcie wpisuje się w następujące cele i kierunki procesu rewitalizacji: <u>Aktywizacja i integracja mieszkańców</u> Wspieranie oddolnych inicjatyw integrujących mieszkańców Włączanie w życie lokalne osób wykluczonych społecznie, zagrożonych wykluczeniem oraz nowych mieszkańców Budowa zaufania społecznego między mieszkańcami i instytucjami publicznymi przy wykorzystaniu tożsamości lokalnej Współpraca z liderami lokalnymi na rzecz rozwiązywania problemów społecznych <u>Nowa jakość przestrzeni na rzecz mieszkańców</u> Nowe życie dla niewykorzystywanych pomieszczeń i obiektów

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Liczba osób korzystających z wydarzeń organizowanych w zmodernizowanych obiektach – 600 os./rok - Dokumentacja projektowa Protokoły odbioru

III.4 Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Projekt U1	
Nazwa projektu	Utworzenie Centrum Wsparcia Rodziny i Seniora
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Komprachcice, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Komprachcicach
Zakres realizowanych działań	Do budynku, w którym niegdyś funkcjonowało Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP (po jego przejęciu) gmina mogłaby przenieść siedzibę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, przystosować go także do miejsca, w którym udzielane byłyby bezpłatne porady prawne, pełniłby dyżur psycholog, strażnicy miejscy, spotykać mogłaby się komisja przeciwdziałająca problemom alkoholowym. Część pomieszczeń zostałaby przeznaczona na utworzenie świetlicy dla seniorów, w której byłyby organizowane dla nich zajęcia i spotkania edukacyjne. Budynek zostałby przystosowany do osób ze szczególnymi potrzebami m.in. przez przygotowanie odpowiednio szerokich futryn, umożliwiających dostanie się do pomieszczeń osobom na wózkach inwalidzkich, toalety przystosowane do osób z niepełnosprawnościami, itp. Należałoby także wymienić istniejące, nieekologiczne źródła ciepła i pokrycie dachowe zawierające azbest, co zmniejszyłoby energochłonność i emisyjność obiektu. Zagospodarowany na ogólnodostępny teren zielony zostałby również teren wokół budynku. Przy realizacji nasadzeń zostaną wykorzystane gatunki rodzime, nie przewiduje się wprowadzania inwazyjnych gatunków obcych. Prace budowlane w zakresie dachów czy elewacji zostaną poprzedzone inwentaryzacją występujących tam gatunków ptaków/nietoperzy, a preferowane terminy prowadzenia prac to: 16 października do 28 lutego. W przypadku konieczności realizacji zadania w innym trybie, zostaną uzyskane stosowne zezwolenia wydawane w trybie art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. * * * Przedsięwzięcie wpisuje się w następujące cele i kierunki procesu rewitalizacji: Aktywizacja i integracja mieszkańców

	Włączanie w życie lokalne osób wykluczonych społecznie, zagrożonych wykluczeniem oraz nowych mieszkańców <u>Nowa jakość przestrzeni na rzecz mieszkańców</u> Nowe życie dla niewykorzystywanych pomieszczeń i obiektów Zielone Komprachcice - dostępna i zazieleniona przestrzeń obszaru rewitalizacji Rozwój infrastruktury dla bezpiecznego, ekologicznego i komfortowego funkcjonowania mieszkańców

Projekt U2	
Nazwa projektu	Komprachcicka Kooperatywa
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Komprachcice (w tym jednostki organizacyjne), organizacje pozarządowe, lokalni przedsiębiorcy
Zakres realizowanych działań	Po przejęciu budynku od PKP i przeprowadzeniu w nim niezbędnych prac budowlanych, w tym usunięciu pokrycia azbestowego i wymianie źródeł ciepła na ekologiczne, zostałby on przekształcony na centrum informacji, promocji gminy i edukacji (jednocześnie z dostosowaniem do osób ze szczególnymi potrzebami). Wybrana w trybie konkursowym organizacja pozarządowa prowadziłaby tam centrum informacji turystycznej (w tym związanej z możliwościami uprawiania sportu, rekreacji czy udziału w imprezach kulturalnych), w tym izbę tradycji. Gmina organizowałaby dla lokalnych podmiotów gospodarczych spotkania podnoszące ich wiedzę na temat funkcjonowania firm i możliwości pozyskiwania wsparcia na działalność gospodarczą. W wybrane dni w tygodniu funkcjonowałby tam punkt wsparcia inwestora, w którym przedsiębiorcy zainteresowani inwestycjami na terenie gminy uzyskiwaliby wszelkie niezbędne informacje. Z kolei dla bezrobotnych z obszaru rewitalizacji byłyby prowadzone spotkania z przedsiębiorcami z regionu poszukującymi pracowników, szkolenia zawodowe, pozwalające na nabycie lub zmianę kwalifikacji zawodowych, a także spotkania z psychologami, pozwalające podnieść poziom motywacji do poprawy swojej sytuacji życiowej, w tym znalezienia zatrudnienia. Ponadto udzielane byłyby tam porady dla organizacji pozarządowych, w tym wsparcie w przygotowywaniu wniosków o finansowanie projektów istotnych również z punktu widzenia rozwiązywania problemów obszaru rewitalizacji. Jedna z sal zostałaby przystosowana do organizowania w niej warsztatów partycypacyjnych i spotkań z mieszkańcami. Pomieszczenie byłoby także udostępniane podmiotom pozarządowym czy przedsiębiorcom na realizację ich projektów skierowanych do mieszkańców przede wszystkim obszaru rewitalizacji. Przy obiekcie zostanie zagospodarowany teren zielony poprzez nasadzenia roślin czy ustawienie donic.

	Przy realizacji nasadzeń zostaną wykorzystane gatunki rodzime, nie przewiduje się wprowadzania inwazyjnych gatunków obcych. Prace budowlane w zakresie dachów czy elewacji zostaną poprzedzone inwentaryzacją występujących tam gatunków ptaków/nietoperzy, a preferowane terminy prowadzenia prac to: 16 października do 28 lutego. W przypadku konieczności realizacji zadania w innym trybie, zostaną uzyskane stosowne zezwolenia wydawane w trybie art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. * * * Przedsięwzięcie wpisuje się w następujące cele i kierunki procesu rewitalizacji: <u>Aktywizacja i integracja mieszkańców</u> Wspieranie oddolnych inicjatyw integrujących mieszkańców Budowa zaufania społecznego między mieszkańcami i instytucjami publicznymi przy wykorzystaniu tożsamości lokalnej Współpraca z liderami lokalnymi na rzecz rozwiązywania problemów społecznych Wsparcie podmiotów gospodarczych, pozwalające na zwiększenie zatrudnienia <u>Nowa jakość przestrzeni na rzecz mieszkańców</u> Nowe życie dla niewykorzystywanych pomieszczeń i obiektów Zielone Komprachcice - dostępna i zazieleniona przestrzeń obszaru rewitalizacji

Projekt U3	
Nazwa projektu	Komprachcicka wspólnota
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Komprachcice, organizacje pozarządowe, Parafia pw. Św. Franciszka w Komprachcicach, rada sołecka
Zakres realizowanych działań	W ramach pakietu działań planuje się m.in. regularną organizację następujących, dostępnych nieodpłatnie wydarzeń: - „wodzenie niedźwiedzia” – coroczna organizacja dla wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji i miejscowości karnawałowego wydarzenia, utrwalonego w lokalnej tradycji, - „Choinka, choinka – ubierzmy ją razem” – wspólne wykonywanie ozdób choinkowych w Samorządowym Ośrodku Kultury w Komprachcicach, kolędowanie i przyozdabianie choinki, - Rodzinne Podbiegi – bieg na 10 km i nordic walking na 5 km dla dorosłych oraz na odpowiednio mniejsze dystanse dla innych kategorii wiekowych, wraz z poczęstunkiem, nagrodami i zabawami dla uczestników wydarzenia organizowanego przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Komprachcicach,- Mikołaj dla komprachcickich dzieci – Mikołaj

	z pomocnikami objeżdża wszystkie ulice wsi z prezentami, a dzieci oczekują na niego z lampionami, - dożynki – tradycja wsi, wspólne podziękowanie za plony lokalnym rolnikom integrujące wszystkich mieszkańców wsi, - Festyn rodzinny organizowany przez Parafię z wieczorną zabawą, konkursami dla najmłodszych i pokazami talentów. * * * Przedsięwzięcie wpisuje się w następujące cele i kierunki procesu rewitalizacji: <u>Aktywizacja i integracja mieszkańców</u> Wspieranie oddolnych inicjatyw integrujących mieszkańców Włączanie w życie lokalne osób wykluczonych społecznie, zagrożonych wykluczeniem oraz nowych mieszkańców Budowa zaufania społecznego między mieszkańcami i instytucjami publicznymi przy wykorzystaniu tożsamości lokalnej Współpraca z liderami lokalnymi na rzecz rozwiązywania problemów społecznych

III.5 Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Kompleksowość

Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne wzajemnie się uzupełniają, a w wielu przypadkach realizacja działania inwestycyjnego będzie niezbędna do prawidłowej realizacji projektu społecznego czy zwiększenia jego efektywności. Przebudowa czy modernizacja obiektów lub wybranych pomieszczeń w tych budynkach pozwoli na organizowanie w nich różnego rodzaju wydarzeń, skierowanych do społeczności lokalnej (widać to wyraźnie w przypadku projektów P1 i P2 o charakterze inwestycyjnym, których realizacja jest wręcz niezbędna do realizacji projektu P3). Część z tych pomieszczeń będzie wykorzystywana do realizacji statutowych działań instytucji gminnych (głównie w zakresie przedsięwzięć o charakterze uzupełniającym U1 i U2), przez co poprawie ulegną warunki pracy pracowników samorządowych i służb pomocy społecznej, które na co dzień działają na rzecz rozwoju wspólnoty lokalnej. Obiekty i przestrzenie zostaną dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami, co uwzględnia problem starzenia się społeczeństwa, osób z niepełnosprawnościami, ale też np. matek z dziećmi (które – ze względu na migracje na teren Komprachcic, w tym obszaru rewitalizacji mieszkańców np. Opola – stanowią ważną grupę mieszkańców). Nowe obiekty i przestrzenie, a także organizowane w nich (i poza nimi) wydarzenia będą dostępne dla każdego – niezależnie od poziomu zamożności czy stanu fizycznego. Wzmocnienie aktywności gminy w sferze gospodarczej pozwoli na zwiększenie stopnia zatrudnienia wśród osób z największymi problemami na rynku pracy, które z powodu bezrobocia korzystają z pomocy społecznej. Z drugiej strony także może stanowić ważną możliwość rozwoju i kształtowania drogi zawodowej dla młodzieży, a pracodawcom dawać szansę na pozyskiwanie nowych pracowników, posiadających ważne dla nic kwalifikacje

i umiejętności. Zagospodarowanie terenów wokół budynków zachęci do korzystania z nich przez mieszkańców, ale również – dzięki nasadzeniom zieleni – będzie pozytywne przekładało się na adaptację gminy do zmian klimatu oraz ograniczy presję związaną z zanieczyszczeniem powietrza.

Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna zapewniona została już na etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W miejscowości Komprachcice, która – jako miejsce, w którym funkcjonują liczne instytucje: kultury, sportu i rekreacji, edukacji, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, itp. – pełni funkcję centrum gminy, wyznaczono spójny, wzajemnie powiązany przestrzennie i funkcjonalnie obszar, koncentrujący część miejscowości, w której występuje kumulacja problemów społecznych oraz wyzwania w sferze technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. Ograniczenie się tylko do jednej miejscowości i nietworzenie podobszarów rewitalizacji pozwoli skoncentrować i wzmocnić oddziaływania na mieszkańców, których należy objąć wsparciem przy uwzględnieniu ograniczonych zasobów (finansowych i kadrowych) samorządu gminy.

Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały zaplanowane do realizacji na obszarze rewitalizacji. Daje to gwarancję, że ich oddziaływania będą się koncentrowały na tym terenie.

Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza wzajemne dopełnianie się działań z różnych dziedzin, co zapewnia wielokierunkowe oddziaływanie na obszar rewitalizacji. Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizują wyodrębnione cele procesu rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań, co zostało zaznaczone w opisie każdego projektu (zarówno w opisie przedsięwzięć o charakterze podstawowym, jak i uzupełniającym). Przedsięwzięcia społeczne realizowane będą na terenach nowo zagospodarowanych lub w zmodernizowanych obiektach.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają zarówno oddziaływania bezpośrednie, widoczne w krótkim okresie, jak i pośrednie. Bezpośrednim efektem przedsięwzięcia U2 polegającego na przystosowaniu do pełnienia nowych funkcji budynku dawnego przystanku PKP, powstanie nowa infrastruktura, nasadzenia zieleni, z których od razu po zakończeniu inwestycji skorzystają mieszkańcy obszaru rewitalizacji czy turyści. W długim okresie przewiduje się dodatkowo dalsze ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji i pobudzenie społeczne w związku z organizowaniem tu różnego rodzaju wydarzeń, w tym wzmacniających partycypację społeczną czy wspierających lokalne przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe.

Tabela 7 Założenia interwencji rewitalizacyjnej w gminie Komprachcice.

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zjawiska kryzysowe	Potencjały	Spodziewane efekty
Aktywizacja i integracja mieszkańców	- Wspieranie oddolnych inicjatyw integrujących mieszkańców - Włączanie w życie lokalne osób wykluczonych społecznie, zagrożonych wykluczeniem oraz nowych mieszkańców - Budowa zaufania społecznego między mieszkańcami i instytucjami publicznymi przy wykorzystaniu tożsamości lokalnej - Współpraca z liderami lokalnymi na rzecz rozwiązywania problemów społecznych - Wsparcie podmiotów gospodarczych, pozwalające na zwiększenie zatrudnienia	- starzenie się społeczności lokalnej, - niski poziom integracji mieszkańców, a co a tym idzie – angażowania się w sprawy lokalne, - problemy opiekuńczo-wychowawcze w rodzinach, - niski poziom samodzielności mieszkańców – korzystanie z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, - wysoki poziom przestępczości, - zakłócenia porządku publicznego, - słabe wyniki osiągane przez uczniów na egzaminie ósmoklasisty	- dobrze wyposażona placówka edukacyjna, - łatwy dostęp do usług wyższego rzędu (np. medycznych, kulturalnych) w Opolu, - obecność aktywnych organizacji pozarządowych, które chcą współpracować z gminą, - dostęp do usług, handlu, edukacji, instytucji pomocy społecznej, obiektów sportowych i rekreacyjnych, - walory kulturowe w postaci zachowanego układu przestrzennego wsi oraz obiekty wpisane do GEZ, a także dziedzictwo niematerialne w postaci lokalnych zwyczajów - dostępność budynków, które można zagospodarować i przeznaczyć na cele związane z rozwojem społecznym	- zagospodarowanie przestrzeni i objęcie jej monitoringiem zmniejszy liczbę popełnianych tam wykroczeń czy przestępstw, - zapewnienie dostępności architektonicznej budynków publicznych pozwoli na zwiększenie integracji społecznej i przyczyni się do inkluzji społecznej, - objęcie zagospodarowywanych przestrzeni publicznych monitoringiem odstraszy od popełniania wykroczeń, zakłócania bezpieczeństwa czy porządku publicznego, - organizacja wydarzeń społecznych w oparciu o istniejące w świadomości społecznej zwyczaje i tradycje pozwoli zintegrować mieszkańców (zarówno napływowych, jak i od dawna

				zamieszkujących teren gminy), - organizacja wydarzeń skierowanych do młodzieży pozwoli ich włączyć w życie lokalne i wykorzystać ich pomysłowość dla rozwoju gminy, nauczy ich także efektywnego spędzania czasu wolnego, - zwiększenie tożsamości lokalnej przyczyni się do większego zainteresowania sytuacją swojego miejsca zamieszkania oraz innymi mieszkańcami, - poprawa warunków nauczania oraz zwiększenie liczby zajęć dodatkowych (dla dzieci zdolnych oraz o charakterze wyrównawczym) pozwoli na rozwój kapitału ludzkiego, a tym samym zapewni lepszy start w dorosłość dzieciom i młodzieży z podobszaru, zmniejszając ich szanse na „przejęcie” problemów rodziców

Nowa jakość przestrzeni na rzecz mieszkańców	- Nowe życie dla niewykorzystywanych pomieszczeń i obiektów - Zielone Komprachcice - dostępna i zazieleniona przestrzeń obszaru rewitalizacji - Rozwój infrastruktury dla bezpiecznego, ekologicznego i komfortowego funkcjonowania mieszkańców	- wysoki udział budynków ogrzewanych piecami na paliwa stałe – niska jakość powietrza, - wysoki udział obiektów, w których wykorzystuje się azbest, - niszczejące, nieużytkowane budynki, których gmina nie jest właścicielem, - brak miejsca spotkań dla mieszkańców (poza ośrodkiem kultury czy biblioteką, które z racji zadań statutowych nie są w stanie udostępniać swoich pomieszczeń)	- wysoki poziom przedsiębiorczości, - bliskość większego rynku pracy w Opolu	- zwiększenie powierzchni zielonych przyczyni się do adaptacji do zmian klimatycznych, ale także wykreuje miejsca spotkań i spędzania czasu wolnego przez mieszkańców podobszaru, zwłaszcza osoby starsze, - dzięki przystosowaniu do osób ze szczególnymi potrzebami, staną się one bardziej dostępne i pozwolą na korzystanie z ich oferty przez większą liczbę osób, - zagospodarowanie budynków na cele społeczne i gospodarcze pozwoli wypromować obszar rewitalizacji jako miejsce przyjazne do mieszkania, inwestowania oraz rekreacji

Źródło: opracowanie własne.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Większość przedsięwzięć rewitalizacyjnych została zaproponowana przez jednostki gminy Komprachcice (w tym rada sołecka), ale aktywność wykazała także Parafia pw. Św. Franciszka w Komprachcicach. Mimo to założono współpracę przede wszystkim z organizacjami pozarządowymi, które posiadają zasoby kadrowe i doświadczenie, a także możliwość pozyskiwania środków finansowych na realizację projektów ze źródeł niedostępnych dla samorządu gmin. Zaangażowanie to przewidziano przede wszystkim w zakresie przedsięwzięć o charakterze społecznym, tzw. miękkich. Organizacje pozarządowe działają w sposób mniej sformalizowany, przez co szybciej i lepiej rozpoznają potrzeby społeczne, często potrafią wdrażać projekty bardziej efektywnie (w sposób mniej zbiurokratyzowany). W celu sprawnego koordynowania współpracy między podmiotami zaangażowanymi w proces rewitalizacji opracowano system wdrażania, który rozdziela zadania i kompetencje, przyznając wskazanej jednoznacznie komórce merytorycznej Urzędu Gminy misję koordynowania całości działań. Komórka ta będzie również odpowiadała za monitoring i ewaluację procesu rewitalizacji, co będzie wymagało stałych, bieżących kontaktów z podmiotami zaangażowanymi w realizację przedsięwzięć. Wymaga to wsłuchiwania się w zgłaszane przez nie informacje o trudnościach itp., aby w razie potrzeby podjąć decyzję dotyczącą zmiany zapisów GPR.

Komplementarność międzyokresowa

W poprzednich latach gmina Komprachcice nie prowadziła procesów rewitalizacji, a co za tym idzie – nie opracowała programu rewitalizacji. Obecnie zdecydowano się rozpocząć działania rewitalizacyjne, mając na uwadze zwłaszcza fakt, że obszar rewitalizacji wyznaczone w drodze szczegółowej analizy problemowej charakteryzuje się znacznym potencjałem, mogącym przynieść pozytywne efekty dla rozwoju całej gminy.

Mieszkaniowy charakter gminy wpływa również na niskie dochody jej budżetu, a co za tym idzie – małe możliwości realizowania większych projektów rozwojowych. Większość środków finansowych przeznacza się na zaspokojenie niezbędnych podstawowych potrzeb wspólnoty lokalnej, pozyskując jednocześnie środki z programów krajowych czy UE zarówno w zakresie działań inwestycyjnych, jak i usług społecznych.

Komplementarność źródeł finansowania

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą finansowane ze środków własnych gminy, jednak – ze względu na ograniczone możliwości budżetowe – zakłada się pozyskiwanie dodatkowych środków pochodzących z różnych źródeł. Znajdą się wśród nich środki własne podmiotów realizujących dane przedsięwzięcia, środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych – krajowych i zagranicznych (Fundusze Europejskie, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, Fundusz Odbudowy, Fundusze Norweskie i Fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich), a także funduszy celowych, pożyczek, kredytów czy dotacji. Dzięki temu uda się zwiększyć szanse realizacji zaplanowanej interwencji. W poprzednich latach gmina skutecznie aplikowała o środki z różnych źródeł, w tym:

- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (remont drogi gminnej nr 104007 ulicy Krzyżowej na odcinku Komprachcice-Dziekaństwo, który pozwolił na zwiększenie dostępności komunikacyjnej Komprachcic, w tym obszaru rewitalizacji),
- Program LIFE (wdrożenie systemu zarządzania jakością powietrza w samorządach województwa opolskiego, co pozwala na zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców),
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 (m.in. projekt „Czas na rower – Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w Aglomeracji Opolskiej", który może stanowić asumpt do promocji turystyczno-rekreacyjnej obszaru rewitalizacji, również dzięki zaplanowanemu w GPR punktowi promocji turystycznej w budynku po przystanku PKP),
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (np. przebudowa sali wielofunkcyjnej i wyposażenie Samorządowego Ośrodka Kultury w Komprachcicach, dzięki której rozwinęła się oferta usług kulturalnych w tej instytucji, skierowanych do mieszkańców gminy, ale z racji położenia – także mieszkańców obszaru rewitalizacji; ponadto umożliwi to realizację projektu „Choinka, choinka…"),
- Program INTERRET V-A Republika Czeska – Polska (projekt Z kulturą w plenerze, który zwiększył doświadczenie instytucji gminnych w organizacji przedsięwzięć skierowanych do niezwykle zróżnicowanej grupy odbiorców),
- Ministerstwo Sprawiedliwości - Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Funduszu Sprawiedliwości (zakup sprzętu dla jednostek OSP w Gminie Komprachcice, który pozwolił na podniesienie poziomu bezpieczeństwa na terenie gminy),
- Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 (m.in. Zdalna Szkoła, które pozwoliły ułatwić dostęp do edukacji szkolnej nie tylko w warunkach epidemii).

III. 6 Ramy finansowe

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne	Wartość ogółem [zł]	Środki publiczne [zł]	Środki prywatne [zł]
P1. Wiejski Klub Aktywności Społecznej	5 800 000	5 800 000	0
P2. Zagospodarowanie garaży w budynku Gminnej Biblioteki Publicznej w Komprachcicach na cele sołeckie	1 500 000	1 480 000	20 000
P3. Komprachcickie spotkania	1 000 000	500 000	500 000
U1. Utworzenie Centrum Wsparcia Rodziny i Seniora	2 000 000	2 000 000	0
U2. Komprachcicka Kooperatywa	5 000 000	5 000 000	0
U3. Komprachcicka wspólnota	240 000	200 000	40 000

SUMA	**15 540 000**	**14 980 000**	**560 000**

IV. SYSTEM WDRAŻANIA

IV.1 STRUKTURA ZARZĄDZANIA

System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji nie generuje konieczności zatrudniania nowych pracowników samorządowych, a tym samym – dodatkowych kosztów dla budżetu gminy. Do jego realizacji wykorzystany zostanie funkcjonujący aparat urzędniczy ze szczególnym uwzględnieniem Zastępcy Wójta Gminy. Do zadań tej komórki organizacyjnej należy m.in. współpraca przy tworzeniu dokumentów strategicznych i planistycznych. Zastępca Wójta posiada doświadczenie w opracowywaniu dokumentów strategicznych, monitorowaniu i ewaluowaniu ich wdrażania, współpracy w procesie realizacji (w szczególności poprzez poszukiwanie i pozyskiwania środków zewnętrznych), a także kreowaniu spójnego systemu komunikacji o gminnych politykach publicznych.

Strukturalnie za tematykę rewitalizacji odpowiedzialne będą następujące organy i:

- Rada Gminy Komprachcice – m.in. uwzględnia procesy rewitalizacji w projektowaniu budżetu gminy oraz innych dokumentach strategicznych i programowych, uchwala program rewitalizacji, a także jego zmiany,
- Wójt Gminy Komprachcice – jednoosobowy organ wykonawczy, odpowiedzialny za wdrażanie programu,
- pracownicy Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych – jako aparat pomocniczy, za pomocą którego Wójt wykonuje swoje zadania, posiadający kwalifikacje niezbędne do prawidłowej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Wdrażanie zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie przy współpracy z partnerami, w szczególności:

- instytucjami publicznymi – przede wszystkim władzami i jednostkami samorządu gminy Komprachcice, województwa opolskiego, agendami i agencjami rządowymi, itp.,
- przedsiębiorcami i instytucjami otoczenia biznesu, jak lokalne firmy, izby gospodarcze, stowarzyszenia gospodarcze,
- organizacjami pozarządowymi, kołami gospodyń wiejskich, grupami nieformalnymi, liderami lokalnymi, przedstawicielami sołectw, przedstawicielami kościołów i zarejestrowanych związków wyznaniowych, itp.

Każda z wymienionych wyżej grup partnerów może współuczestniczyć w procesie rewitalizacji w następującym zakresie:

- dostarczanie danych do monitoringu i oceny stopnia realizacji celów Gminnego Programu Rewitalizacji (m.in. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Komprachcicach,

Id: 3BCF79A9-FE82-4BFD-84E8-B2416FFC1313. Projekt

Szkoła Podstawowa w Komprachcicach, Samorządowy Ośrodek Kultury w Komprachcicach oraz wszystkie podmioty wdrażające projekty rewitalizacyjne);
- inicjowanie i udział we wdrażaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- promocja i informowanie o procesie rewitalizacji.

Zastosowanie zasady partnerstwa i partycypacji umożliwi osiągnięcie następujących korzyści:
- poprawa jakości współpracy pomiędzy wszystkimi grupami interesariuszy,
- zwiększenie koherencji działań instytucji, podmiotów oraz osób zaangażowanych w realizację określonych celów,
- transparentność procesu decyzyjnego,
- uproszczenie systemu zarządzania,
- synergia wiedzy i doświadczenia partnerów,
- wspólna realizacja przedsięwzięć,
- łączenie kapitału finansowego i społecznego,
- zwiększenie stopnia zaangażowania społeczności lokalnej w proces podejmowania decyzji,
- zwiększenie trafności, celowości i ukierunkowanie wykorzystania środków finansowych w ramach montażu wielu źródeł,
- uzyskanie wysokiej jakości i użytecznych informacji w zakresie diagnozy potrzeb oraz osiąganych rezultatów działań,
- zwiększenie potencjału i zaangażowania osób, grup i podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji.

Stosowanie powyższych procedur i zasad pozwoli na sprawną, efektywną i zgodną z poniższym harmonogramem realizację założeń Gminnego Programu Rewitalizacji. Ramowy harmonogram prac przedstawia poniższa tabela:

Tabela 8 Ramowy harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
P1							
P2							
P3							
U1							
U2							
U3							

Źródło: opracowanie własne.

Wsparcie doradcze świadczyć będzie Komitet Rewitalizacji, stanowiący forum współpracy i dialogu interesariuszy z gminą w zakresie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Członkiem Komitetu może zostać jedynie osoba pełnoletnia, nieskazana prawomocnym wyrokiem sądowym za przestępstwo popełnione z winy umyślnej lub taka, wobec której sąd nie orzekł środka karnego w postaci utraty praw publicznych. Ponadto w skład mogą wejść przedstawiciele interesariuszy rewitalizacji, o których mowa w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji. Taki skład zapewni reprezentatywność różnych interesów, a co za tym idzie

szersze spojrzenie na możliwości rozwiązywania problemów zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji. Działalność Komitetu Rewitalizacji nie generuje dodatkowych kosztów, gdyż jego obsługę zapewniają pracownicy Urzędu Gminy, a jego członkowie nie otrzymują diet ani zwrotów kosztów dojazdów na posiedzenia. Ewentualne nieprzewidziane koszty może pociągać za sobą zapraszanie ekspertów itp. na posiedzenia, jednak decyzję o ich udziale, w przypadku konieczności opłacenia go, każdorazowo akceptował będzie Wójt, uwzględniając możliwości finansowe budżetu gminy.

IV.2 System monitorowania i oceny

Monitoring służy systematycznemu sprawdzaniu i kontrolowaniu czy GPR jest realizowany zgodnie z założeniami, czyli zgodnie z założonym harmonogramem, budżetem i efektami. Wsparciem do przygotowania raportu z monitoringu będzie poniższa karta monitoringu GPR. Wnioski z procedury monitorowania programu stanowić będą element raportu o stanie gminy, przygotowywanego corocznie na podstawie ustawy o samorządzie gminnym. Za przeprowadzenie procesu monitoringu oraz opracowanie raportu podsumowującego odpowiadał będzie Zastępca Wójta Gminy Komprachcice przy współpracy z podmiotami, których przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały wpisane do GPR.

Tabela 9 Karta monitoringu procesu rewitalizacji.

	Podjęte działania	**Planowany okres zakończenia**	**Poziom zaangażowania prac [%]**	**Zidentyfikowane problemy**	**Planowane/ podjęte działania naprawcze**
P1					
…					
U1					
…					

Źródło: opracowanie własne.

Ocena stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dokonywana będzie raz na 3 lata i będzie się opierała na powiązanej ze sobą analizie i ocenie:

- wartości wskaźników wymienionych w tabeli 10, określających postęp w osiąganiu celów rewitalizacji i odwołujących się wprost do analizy wykonanej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- wartości wskaźników określających produkty i rezultaty poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które określono w tabeli 11.

Tabela 10 Wskaźniki rezultatu procesu rewitalizacji.

Wskaźniki rezultatu	Pożądany kierunek zmian wskaźnika
Współczynnik starości demograficznej – udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców [%]	-[3]
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 1000 mieszkańców	↓
Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	↓
Średnie wyniki uczniów na egzaminie ósmoklasisty [%]	↑
Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r. [%]	↑
Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców	↑
Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do długości sieci wodociągowej	↑
Ilość azbestu na 1 mieszkańca [kg]	↓
Udział budynków w CEEB, w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe w ogólnej liczbie zgłoszonych do CEEB budynków [%]	↓

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 11 Wskaźniki produktu.

Wskaźnik produktu	Wartość docelowa
Powierzchnia zmodernizowanych przestrzeni publicznych (w tym m.in. obiekty sportowe, tereny zielone, tereny wokół budynków)	900 m^2
Liczba zmodernizowanych/wyremontowanych budynków, którym nadano nowe lub przywrócono pełnione wcześniej funkcje	4
Liczba uczestników projektów społecznych realizowanych na obszarze rewitalizacji	1000 os./rok

Źródło: opracowanie własne.

Jeśli realizacja programu nie będzie dawała szansy na realizację założonych wskaźników (wynik oceny) czy też zmieni się otoczenie prawne, czy ekonomiczne, mogące oddziaływać na realizację GPR, gmina może – po uzyskaniu opinii Komitetu Rewitalizacji – dokonać aktualizacji programu. Wymagać to będzie przeprowadzenia procedury konsultacji społecznych, opiniowania dokumentu przez instytucje wskazane w art. 17 ustawy o rewitalizacji oraz procedury środowiskowej zgodnie z ustawą o informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

IV.3 Zmiany w uchwałach

Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie kodeksu cywilnego.

rac[3] Przewiduje się utrzymanie wskaźnika starości demograficznej ze względu na krajowe i regionalne tendencje wzrostu udziału osób w wieku poprodukcyjnym, ale jednocześnie wyhamowanie tempa wzrostu tego wskaźnika ze względu na osiedlanie się na obszarze rewitalizacji nowych mieszkańców.

Nie przewiduje się konieczności zmian w uchwałach definiujących politykę mieszkaniową gminy, o których mowa w art. 21 ust 1 Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji.

Nie ma konieczności zmiany uchwały dotyczącej Komitetu Rewitalizacji.

IV.4 Specjalna strefa rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji, w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, przewiduje się możliwość ustanowienia na 10 lat Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji. Ustanowienie Strefy oraz dokładny zakres jej regulacji – zgodnie z dyspozycją ustawy – będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Gminy Komprachcice.

IV.5 Rewitalizacja a planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Na terenie gminy Komprachcice nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią (nie zostały one wskazane we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego ani na mapach zagrożenia i ryzyka powodziowego.

Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji stanowią Załącznik do GPR.

Nie ma konieczności wprowadzania zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ani studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dla gminy nie opracowano jeszcze planu ogólnego.

Nie przewiduje się uchwalania miejscowego planu rewitalizacji.

IV.6 Włączenie interesariuszy w proces rewitalizacji

Pierwszym etapem włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji było zorganizowanie konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Gminy Komprachcice w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Konsultacje odbyły się między 25 kwietnia a 29 maja 2024 r. Interesariusze mogli wziąć w nich udział w różnych, dogodnych dla siebie formach:

- składanie uwag w postaci elektronicznej za pomocą formularza dostępnego w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce „Konsultacje społeczne” oraz na stronie gminy www.komprachcice.pl w zakładce „Aktualności gminne” (formularz zbierał odpowiedzi zainteresowanych);
- składanie uwag przekazywanych pocztą elektroniczną na adres ug@komprachcice.pl’
- składanie uwag w postaci papierowej za pośrednictwem formularza przekazywanego drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy w Komprachcicach;
- przekazywanie uwag ustnych na wskazany w ogłoszeniu numer telefonu od poniedziałku do piątku od godz. 8.00 do godz. 20.00;

- w czasie debaty w dn. 15 maja 2024 r., która miała miejsce w Urzędzie Gminy o godz. 17.00. Informacja o konsultacjach została opublikowana na stronie internetowej gminy, w Biuletynie Informacji Publicznej, w drukowanej prasie lokalnej Tygodnik Regionalny "Strzelec Opolski", na profilu gminy na portalu Facebook oraz na tablicach ogłoszeń.

Z konsultacji społecznych sporządzono raport opublikowany na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej.

Po przyjęciu przez Radę Gminy uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji oraz jej uprawomocnieniu, Rada podjęła uchwałę o przystąpieniu do prac nad gminnym programem rewitalizacji (Uchwała Nr V.24.24 z dnia 6 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Komprachcice na lata 2024-2030). Do stworzenia programu próbowano zaangażować interesariuszy, zapraszając ich do składania swoich propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Informacja o przystąpieniu do prac nad dokumentem oraz możliwości składania pomysłów na przedsięwzięcia została opublikowana w tygodniku „O!POLSKA” w numerze, który ukazał się 21 sierpnia 2024 r. Fiszki projektowe zbierano do 23 sierpnia 2024 r.

14-21 sierpnia 2024 O!POLSKA www.opolska360.pl 13

- Znam przypadki, że nawet z takiego kraju jak Chorwacja czy Grecja, mieszkając w dobrym hotelu, przywożono wirusa zapalenia wątroby.

- Nie, tego tak łatwo się nie przywozi! To są różne wirusy i różne drogi szerzenia się. Jedną z nich jest droga pokarmowa, to błędy higieniczne, bo wirus przedostaje się z kałem. Dotyczy to typu A i E. Ale typem B można zarazić się drogą seksualną, albo przez tatuaże. Takie przypadki znamy, a program szczepień przeciwko tym wirusom istnieje, trzeba się tylko zaszczepić. Ale niestety narasta ruch antyszczepionkowy... Jeśli chodzi o zapalenie wątroby typu B, to nie można się wyleczyć. To jest zaleczalne, ale nie wyleczalne, bo ten genom wirusa się wbudowuje i siedzi w naszej komórce. A konsekwencją jest rak wątroby.

- Ale Turcja to już zapewne bezpieczny kraj.

- Turcja ma piękne warunki, dobre hotele, ale endemicznie na tym terenie występuje pasmo zakażeń meningokokiem. Przenoszony jest drogą kropelkową. Jak państwo jedziecie do Turcji, to zaszczepcie się na meningoki, bo to jest choroba bardzo ciężka. Grozi inwalidztwem, ropnym zapaleniem opon mózgowych. Często kończy się amputacją kończyn, albo zgonem. Ale tu znów wracam: wystarczy się zaszczepić!

- Więc z tych egzotycznych kierunków wybieranych przez Polaków pozostają jeszcze Emiraty Arabskie. Ale tam są już tylko luksusowe hotele...

- Do nas po wakacjach w Emiratach Arabskich trafiały osoby z chorobami wenerycznymi.

- Panie profesorze, wróćmy jeszcze do malarii, bo choć mówi się, że to choroba tropików, to jej przypadki pojawiły się w Grecji i we Włoszech.

- Ależ malaria była też nasza, endemiczna, obecna jeszcze w latach 60. ubiegłego wieku na Polesiu. Były tam warunki do szerzenia się komarów przenoszących malarię, które zniknęły wraz z osuszaniem bagien i rozlewisk. A teraz proszę zwrócić uwagę, że klimat się ociepla, więc jeśli te populacje będą przeżywały zimę, a będzie ciepło i wilgotno, to znów pojawią się u nas te gatunki komara. Proszę też pamiętać, że malaria w średniowieczu była wszechobecna, poza krajami Wikingów, co zrozumiałe.

- Czy malaria zawsze daje takie same objawy, ma tę samą postać?

- Jest pięć postaci malarii, a tą najbardziej niebezpieczną, mózgową, wywołuje plasmodium falciparum. Jest nadzieja, bo są badania i pojawiły się pierwsze doniesienia o szczepionkach. One już są testowane i wprowadzane ze skutecznością sześćdziesięciu procent. A to już wysoka skuteczność, bo ta szczepionka zabezpiecza przed ciężkim przebiegiem choroby i przed śmiercią. Ale jeszcze nie zabezpiecza przed samą chorobą. Na malarię jest bardzo dobra profilaktyka doustna, którą należy stosować przed, w trakcie i po podróży. Także, kiedy jasno się mówi, że trzeba nosić długie rękawy, długie spodnie i pryskać się środkami przeciw komarom, to nie wolno tego lekceważyć. A jeśli ktoś gorączkuje po powrocie z wakacji, to musi się zgłosić jak najszybciej do lekarza zakaźnika. Wówczas jest szansa uratowania zdrowia czy życia. Na malarię się umiera, zaręczam pani.

- Endemicznie występuje też w niektórych częściach Azji choroba Heinego-Medina, a my w Europie już o niej zapomnieliśmy. Ale kiedy świat otwarty, a dzieci się nie szczepi, to pewnie łatwo przyjechać z wakacji z takim niechcianym „bagażem", wirusem Heinego-Medina.

- Występuje w Afganistanie i Pakistanie, są to pojedyncze przypadki tej choroby. Jesteśmy szczepieni, ale jak ktoś będzie odmawiał zaszczepienia, to choroba wróci. Ta choroba może być śmiertelna, ale nie zawsze. U większości ludzi kończy się inwalidztwem. Ludzie to lekceważą, a potem oczekują leczenia i opieki. Państwo polskie gwarantuje określone zasady profilaktyki, szczepień. Jest jeszcze tężec, to śmiertelna choroba, a jak ktoś nie przyjął przypominającej dawki szczepionki po dziesięciu latach, to może się po skaleczeniu rozwinąć tężec. A na wakacjach łatwo się skaleczyć, wystarczy nadepnąć na szkło.

- Panie profesorze, to już chyba jasne: zanim pomyślimy o podróży życia, wcześniej trzeba pomyśleć o szczepieniach.

- Idziemy do specjalisty, lekarza zakaźnika, albo medycyny tropikalnej który poinformuje nas o realnych zagrożeniach i sposobach postępowania. A biegunki podróżnych zdarzają się nawet w najbardziej luksusowych hotelach. Poleci pani do Australii i tak się zdarzy - bo to zmiana klimatu, jedzenia itd. - że nieczysto przygotowano żywność. Wtedy zetkniemy się z chorobą bakteryjną spowodowaną amebą, albo czerwonką. Albo czerwonką amebową. A malaria zdarza się rzadziej, ale jak już powiedziałem, ciągle przyjmujemy kogoś z tą chorobą na naszym oddziale. Uważam, że jak ktoś się nie zaszczepił, a zachorował, to powinien zapłacić za swoje leczenie.

Prof. Krzysztof Simon:
Jak państwo jedziecie do Turcji, to zaszczepcie się na meningoki, bo to jest choroba bardzo ciężka. Grozi inwalidztwem, ropnym zapaleniem opon mózgowych. Często kończy się amputacją kończyn, albo zgonem

DECYDUJ O REWITALIZACJI W GMINIE KOMPRACHCICE

Rada Gminy Komprachcice podjęła Uchwałę Nr V.24.2024 z dnia 6 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Komprachcice na lata 2024-2030.

Twoje zdanie jest ważne!

Wypełnij fiszkę projektową dostępną na stronie www.komprachcice.pl lub w siedzibie Urzędu Gminy do 23.08.2024 r.

Śledź nasze działania na stronie internetowej i włącz się w proces rewitalizacji!

WWW.KOMPRACHCICE.PL GMINA.KOMPRACHCICE

KINO KOBIET

21 sierpnia
Godz. 18:00

IT ENDS WITH US

Twoje miasto, Twoje kino HELIOS www.helios.pl

Rysunek 2 Informacja o przystąpieniu gminy Komprachcice do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.
Źródło: „O!POLSKA", Nr 33(93), s. 13.

Kolejny etap stanowiły konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji, trwające od 28 sierpnia do 30 września 2024 r. Konsultacje prowadzono z wykorzystaniem następujących form:

- składanie uwag w postaci elektronicznej za pomocą formularza dostępnego w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce „Konsultacje społeczne" oraz na stronie gminy www.komprachcice.pl w zakładce „Aktualności gminne", a także poprzez wysłanie wiadomości elektronicznej na adres ug@komprachcice.pl;
- zbieranie uwag w postaci papierowej za pomocą formularza do pobrania ze strony www.komprachcice.pl zakładka „Aktualności gminne", bip.komprachcice.pl zakładka „Konsultacje społeczne" oraz w biurze podawczym Urzędu Gminy w Komprachcicach. Wypełnione formularze w postaci papierowej można było złożyć drogą korespondencyjną

na adres: Urząd Gminy w Komprachcicach, ul. Kolejowa 3, 46-070 Komprachcice lub drogą elektroniczną na adres: ug@komprachcice.pl;
- zbieranie uwag ustnych przekazanych z wykorzystaniem dedykowanego numeru telefonu: 601 997 773 od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-20.00;
- podczas spaceru badawczego po obszarze rewitalizacji w dn. 15.09.2024 r. o godz. 16.00 (początek pod Urzędem Gminy w Komprachcicach).

Informacja o konsultacjach została opublikowana na stronie internetowej gminy, w Biuletynie Informacji Publicznej, na portalu internetowym tygodnika „O!POLSKA" opolska360.pl, na profilu gminy na portalu Facebook oraz na tablicach ogłoszeń.

Z konsultacji społecznych sporządzono raport opublikowany na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej.

Należy podkreślić, że dobór technik konsultacji społecznych pozwalał na udział w nich różnych grup interesariuszy – niezależnie od płci, stanu zdrowia, itp. Uwagi można było składać zarówno w imieniu własnym (jako osób fizycznych), jak i reprezentując różnego rodzaju podmioty/organizacje/instytucje.

Ważnym aspektem Gminnego Programu Rewitalizacji będzie zapewnienie uczestnictwa mieszkańców w procesie implementacji dokumentu. Należy bowiem pamiętać, że sam dokument tworzy ogólne ramy, wyznaczając kierunki interwencji publicznej, które mają się przełożyć na pozytywną zmianę społeczno-ekonomiczną na obszarze rewitalizacji. Jednocześnie jednak realizacja konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie będzie zachodzić w „próżni społecznej". To od postawy i zaangażowania m.in. mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji społecznych w dużej mierze zależeć będzie przyszły sukces poszczególnych działań. Tylko we współpracy z nimi możliwa jest realizacja większości zadań, które ze względu na specyfikę niniejszego dokumentu muszą być realizowane z lokalnymi beneficjentami lub partnerami. Ponadto samorząd gminy nie jest w stanie zabezpieczyć wszystkich niezbędnych zasobów do wdrożenia całego katalogu przedsięwzięć zapisanych w tym dokumencie. Dla zapewnienia wysokiej efektywności i racjonalności podjętych działań niezbędne jest wykreowanie efektu synergii na obszarze rewitalizacji poprzez zaangażowanie do procesu lokalnych partnerów i ich zasobów. Przez pojęcie zasobów należy rozumieć zarówno środki finansowe, jak i ludzi i ich umiejętności/zdolności oraz potencjał materialny (np. lokalowy). Wspomniana współpraca może być realizowana zarówno z podmiotami społecznymi (np. poprzez konkursy dla organizacji pozarządowych), gospodarczymi (np. w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego), jak i publicznymi (np. umowy o współpracy). Istotą jest tu wykorzystanie efektu synergii w ramach realizacji konkretnych przedsięwzięć poprzez zaangażowanie wzajemnie uzupełniających się zasobów, którymi dysponują różne podmioty.

Zasadniczym elementem pozwalającym na wytworzenie efektu synergii jest stworzenie stałych kanałów kontaktu pomiędzy gminą a innymi podmiotami oraz mieszkańcami obszaru rewitalizacji rozumianymi jako interesariusze rewitalizacji. Pozwala to na wzrost wzajemnego zaufania oraz uświadomienie wspólnych celów i korzyści płynących z realizacji przedsięwzięć.

Stała wymiana informacji pomiędzy interesariuszami jest również mechanizmem wspomagającym proces ewaluacji i monitoringu. Dzięki tym działaniom program rewitalizacji może być na bieżąco modyfikowany tak, by dostosować go do zmieniającego się otoczenia i nowych trendów. Istotne w tym kontekście będzie budowanie szerokiej świadomości opinii publicznej tj. interesariuszy rewitalizacji poprzez działania w sferze komunikacji społecznej i public relations. W tym obszarze planuje się realizację następujących aktywności:

- utworzenie podstrony do strony gminy Komprachcice dedykowanej rewitalizacji i wdrażaniu programu, na której publikowane będą bieżące wiadomości o przedsięwzięciach i programie,
- wykorzystanie mediów społecznościowych w zakresie komunikowania o realizacji projektów, jak i bieżących wiadomości,
- spotkania z interesariuszami, przede wszystkim w związku z monitorowaniem i ocenami stopnia wdrożenia programu,
- publikacja artykułów prasowych w czasopismach lokalnych i na lokalnych portalach internetowych,
- montaż tablic po zakończeniu realizacji projektu, informujących, że jest on przedsięwzięciem rewitalizacyjnym, wynikającym z wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Zakłada się także aktywność przedstawicieli Komitetu Rewitalizacji. Ponadto istotne dla gminy będzie utworzenie miejsca i pewnego „zwyczaju" organizowania spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami (służy temu projekt „Komprachcicka Kooperatywa"). Gmina przewiduje na etapie planowania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych organizację spotkań z mieszkańcami w celu uzyskania informacji o ich potrzebach i pomysłach na aranżację przestrzeni, a następnie o zakresie projektów społecznych, które będą w nich realizowane. Wszelkie działania realizowane w ramach przedsięwzięcia „Komprachcicka wspólnota" zakładają wsparcie lokalnych organizacji społecznych, w tym kół gospodyń wiejskich, przedstawicieli sołectwa, ale także indywidualnych mieszkańców (np. w przygotowanie poczęstunku, organizację zabaw dla dzieci).

V. POWIĄZANIA GPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

Niniejszy dokument pozostaje zgodny z innymi dokumentami strategicznymi przede wszystkim na poziomie gminnym, co zostało przedstawione poniżej w formie zapisów tych dokumentów, które będą mogły być realizowane przez GPR.

V.1 SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY

Zgodność ze Strategią Rozwoju Gminy Komprachcice na lata 2014-2020 z perspektywą do roku 2025

Cel strategiczny – Rozwój instytucjonalny

Kierunki rozwoju:

- Rozwój usług społecznych w zakresie wspierania osób starszych
- Podjęcie starań na rzecz utworzenia domu dziennego pobytu dla seniorów/świetlicy i rozwoju oferty spędzania czasu wolnego dla tej grupy
- Rozbudowa oferty kulturalnej uwzględniającej preferencje i potrzeby różnych grup mieszkańców
- Poprawa dostępności zajęć dla uczniów uzdolnionych czy rozwijających zainteresowania
- Wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców i wspieranie ich w budowaniu relacji z dziećmi

Cel strategiczny – Pobudzenie aktywności społeczności lokalnej

Kierunki rozwoju:

- Kreowanie możliwości nawiązywania współpracy między liderami lokalnymi i organizacjami społecznymi
- Organizacja wydarzeń kulturalnych, społecznych i sportowych angażujących mieszkańców, np. uliczne kiermasze książek, pikniki
- Wspieranie kultywowania lokalnych tradycji i zwyczajów oraz ich promocja
- Wsparcie merytoryczne dla liderów lokalnych
- Promowanie aktywności społecznej wśród dzieci i młodzieży, a także wśród seniorów
- Zwiększenie angażowania mieszkańców w procesy decyzyjne w gminie

Cel strategiczny – Wysoka jakość przestrzeni i infrastruktury

Kierunki rozwoju:

- Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w tym przyszkolnej
- Stworzenie miejsca spotkań w Komprachcicach

Id: 3BCF79A9-FE82-4BFD-84E8-B2416FFC1313. Projekt

- Modernizacja infrastruktury placówek oświatowych, w tym dostosowania do potrzeb wychowawczych, dydaktycznych i opiekuńczych
- Modernizacja budynków użyteczności publicznej wpisanych do gminnej ewidencji zabytków
- Zagospodarowanie przestrzeni publicznych poprzez wyposażenie w małą infrastrukturę oraz - jeśli to zasadne - obejmowanie monitoringiem
- Dostosowanie budynków i przestrzeni publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami

GPR przyczynia się do realizowania celów strategicznych i kierunków rozwoju gminy określonych w strategii m.in. dzięki równoległemu opracowywaniu obu dokumentów. Ponadto GPR stanowi jeden z dokumentów wykonawczych dla strategii. Strategia wskazuje na potrzeby dostosowywania przestrzeni i obiektów publicznych m.in. do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, konieczność modernizowania budynków publicznych, w tym stanowiących dziedzictwo kulturowe, ale także szeroko rozumianej aktywizacji społecznej i partycypacji mieszkańców. Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne prowadzą do osiągnięcia tych celów, a konkretnymi ich efektami będą itp. nowe infrastruktura sportowa przy szkole podstawowej zlokalizowanej na obszarze rewitalizacji, przestrzenie służące organizacji wydarzeń dla mieszkańców oraz prowadzeniu debat publicznych w sprawach ważnych dla społeczności lokalnej, promowanie i kultywowanie tradycji lokalnych („Wodzenie niedźwiedzia"), itp.

Zgodność ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Komprachcice na lata 2018-2028

Cel strategiczny I – Wspieranie instytucji rodziny

Zapewnienie dzieciom i młodzieży szkolnej uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych oraz w świetlicach szkolnych, również w czasie ferii oraz wakacji

Cel strategiczny III - Tworzenie warunków readaptacji dla osób i grup zagrożonych i wykluczonych społecznie

Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz zajęć dodatkowych dla uczniów

Cel strategiczny V - Wzmacnianie uczestnictwa osób starszych i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym

Wspieranie tworzenia dziennych form wsparcia dla osób starszych

Wprost GPR realizuje działania związane z poszerzeniem oferty zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży, które zaplanowano w budynku szkolnym. Ponadto wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne służą wzmocnieniu rodzin i zapobieganiu problemom wychowawczym w formie zarówno organizacji międzypokoleniowych wydarzeń kulturalnych i sportowych czy wsparcia umożliwiającego „lepszy start" dzieciom i młodzieży. Przebudowa budynku wykorzystywanego wcześniej przez siostry zakonne pozwoli na stworzenie dedykowanego podmiotu organizującego czas wolny seniorów, pomagając rodzinom, które obecnie muszą samodzielnie opiekować się osobami starszymi.

V.2 SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI RANGI REGIONALNEJ

Zgodność z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego (PZPWO)

W PZPWO gmina Komprachcice została włączona do miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego – miasta Opola, którego granice pokrywają się z granicami Aglomeracji Opolskiej. Same Komprachcice są ośrodkiem gminnym, jednocześnie węzłową strukturą systemu antropogenicznego, koncentrującym potencjał społeczno-gospodarczy i funkcje wykraczające zasięgiem oddziaływania poza granice administracyjne Komprachcic. Ponadto gmina została zaliczona do obszarów wiejskich uczestniczących w procesach rozwojowych i jednocześnie obszarów wiejskich wymagających wsparcia procesów rozwojowych.

Proponowane cele i kierunki procesu rewitalizacji wpisują się w zasady gospodarowania przestrzenią wymienione w PZPWO:
- zasada zachowania ładu przestrzennego przejawiająca się prowadzeniem efektywnej i racjonalnej polityki przestrzennej i planistycznej, umożliwiająca uzyskanie harmonijnej całości oraz uwzględniająca w uporządkowanych relacjach uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. W GPR założono bowiem, że przedsięwzięcia rewitalizacyjne służą przede wszystkim rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych, w sposób kompleksowy, przy równoległym realizowaniu innych polityk publicznych. Poszczególne przedsięwzięcia oddziałują na rozwiazywanie problemów obszaru rewitalizacji w różnych sferach jednocześnie (np. stworzenie Wiejskiego Klubu Aktywności Społecznej oddziałuje w sferze społecznej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej);
- zasada racjonalnego kształtowania sieci osadniczej, polegająca na dążeniu do spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej, zwartości struktury przestrzennej miejskich i wiejskich jednostek osadniczych oraz uzyskaniu równowagi terenów zabudowanych i terenów zieleni. W GPR założono wykorzystywanie istniejącej zabudowy na nowe funkcje w zakresie przede wszystkim usług społecznych, a także rozwój terenów zielonych jako miejsc integracji mieszkańców oraz formę adaptacji do zmian klimatu;
- zasada budowania tożsamości regionalnej poprzez zachowanie dziedzictwa kulturowego, polegająca na pielęgnowaniu tradycji kulturowych regionu, dbaniu o materialną spuściznę historyczną, eksponowaniu krajobrazu kulturowego i przyrodniczego i zacieśnieniu więzi społeczności lokalnych. W GPR znalazły się przedsięwzięcia polegające na modernizacji i przekształceniach obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków oraz ich udostępniania dla mieszkańców i innych interesariuszy. Ponadto przewidziano wykorzystanie lokalnych tradycji do rozwoju integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- zasada stymulowania rozwoju-społecznego, gospodarczego i przestrzennego, z wykorzystaniem istniejącego potencjału gospodarczego, kadr i zasobów naturalnych, wraz ze wsparciem sektora gospodarki opartej na wiedzy i innowacyjności. Zgodnie z ww. zasadą, zasoby kulturowe obszaru rewitalizacji pozwolą na zwiększenie aktywności społecznej i przedsiębiorczości jego mieszkańców;

- zasada rozwoju infrastruktury społecznej, zaspokajającej potrzeby zwłaszcza w dziedzinie ochrony zdrowia, edukacji i mieszkalnictwa, a także kultury i sportu. Na obszarze rewitalizacji zaplanowano szereg przedsięwzięć związanych z rozwojem przede wszystkim kultury, rekreacji i edukacji – w szczególności poprzez modernizację i poprawę stanu infrastruktury oraz organizację wydarzeń dostępnych dla wszystkich mieszkańców.

Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030

CEL STRATEGICZNY 1: CZŁOWIEK I RELACJE – MIESZKAŃCY GOTOWI NA WYZWANIA I TWORZĄCY OTWARTĄ WSPÓLNOTĘ

Cele operacyjne:

TRWAŁE WIĘZI SPOŁECZNE (kierunki działań: integracja i aktywizacja społeczna, wsparcie rozwiązań prorodzinnych, profesjonalizacja organizacji społecznych, budowa systemu wsparcia rewitalizacji, rozwój społeczeństwa wielokulturowego)

WYKFALIFIKOWANI MIESZKAŃCY (kierunki działań: wzrost jakości kształcenia, wzmacnianie instytucji, aktywizacja zawodowa)

ROZWINIĘTE I DOSTĘPNE USŁUGI (kierunki działań: rozwój usług społecznych, rozszerzenie oferty spędzania wolnego czasu)

BEZPIECZNY REGION (kierunki działań: poprawa bezpieczeństwa)

CEL STRATEGICZNY 2: ŚRODOWISKO I ROZWÓJ – ŚRODOWISKO ODPORNE NA ZMIANY KLIMATYCZNE I SPRZYJAJĄCE ROZWOJOWI

Cele operacyjne:

PRZYJAZNE ŚRODOWIKO I RACJONALNA GOSPODARKA ZASOBAMI (kierunki działań: rozwój świadomości ekologicznej i praktycznych zastosowań, zapobieganie skutkom zjawisk klimatycznych)

CEL STRATEGICZNY 3: SILNA GOSPODARKA – GOSPODARKA INTELIGENTNA WZMACNIAJĄCA KONKURENCYJNOŚĆ REGIONU

Cele operacyjne:

GOSPODARKA OTWARTA NA WSPÓŁPRACĘ (kierunek działań: rozwój przedsiębiorczości, współpraca gospodarcza)

SILNE BRANŻE (kierunek działań: poprawa klimatu inwestycyjnego)

CENIONA MARKA REGIONU (kierunki działań: dbałość o zachowanie i rozwój dziedzictwa kulturowego, budowa wizerunku Zielonego Opolskiego, nowoczesny marketing regionu)

Powyżej przedstawiono cele strategiczne, operacyjne oraz kierunki działań, w które wpisują się przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Już samo założenie przygotowania i wdrażania gminnych programów rewitalizacji opiera się na aktywnym udziale mieszkańców. Zaprojektowane

przedsięwzięcia mają na celu rozwój infrastruktury i usług społecznych, skierowanych do różnych grup mieszkańców. W dużej mierze ukierunkowane są na poprawę oferty czasu wolnego. Pośrednio będą oddziaływać także na sferę gospodarki lokalnej, głównie dzięki zamierzeniom samorządu dotyczącym zagospodarowania budynku po dawnym przystanku PKS w Komprachcicach. Znajdą tam swoje miejsce działania gminne skierowane do inwestorów i mające na celu ich pozyskanie oraz opiekę i wsparcie przedsiębiorców funkcjonujących już na terenie gminy, w tym na obszarze rewitalizacji. Duży nacisk położono na zachowanie dziedzictwa niematerialnego, które może przyciągać turystów, ale stanowi także istotę budowania tożsamości lokalnej, istotnej dla zwiększenia zaangażowania mieszkańców w życie lokalne.

SPIS TABEL

Tabela 1 Wykaz instytucji, które opiniowały projekt Gminnego Programu Rewitalizacji. 4
Tabela 2 Wskaźniki wykorzystane do analizy sytuacji kryzysowej w gminie Komprachcice. 6
Tabela 3 Zestawienie wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego w gminie Komprachcice. 8
Tabela 4 Zestawienie wskaźników dla gminy Komprachcice i obszaru zdegradowanego. 9
Tabela 5 Zestawienie wskaźników dla gminy Komprachcice i obszaru rewitalizacji. 10
Tabela 6 Podsumowanie szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji. 16
Tabela 7 Założenia interwencji rewitalizacyjnej w gminie Komprachcice. 29
Tabela 8 Ramowy harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. 35
Tabela 9 Karta monitoringu procesu rewitalizacji. 36
Tabela 10 Wskaźniki rezultatu procesu rewitalizacji. 37
Tabela 11 Wskaźniki produktu. 37

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Mapa poglądowa obszaru rewitalizacji w gminie Komprachcice (na tle fragmentu obszaru zdegradowanego). 11
Rysunek 2 Informacja o przystąpieniu gminy Komprachcice do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji. 40

Załącznik do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Komprachcice na lata 2024 - 2030

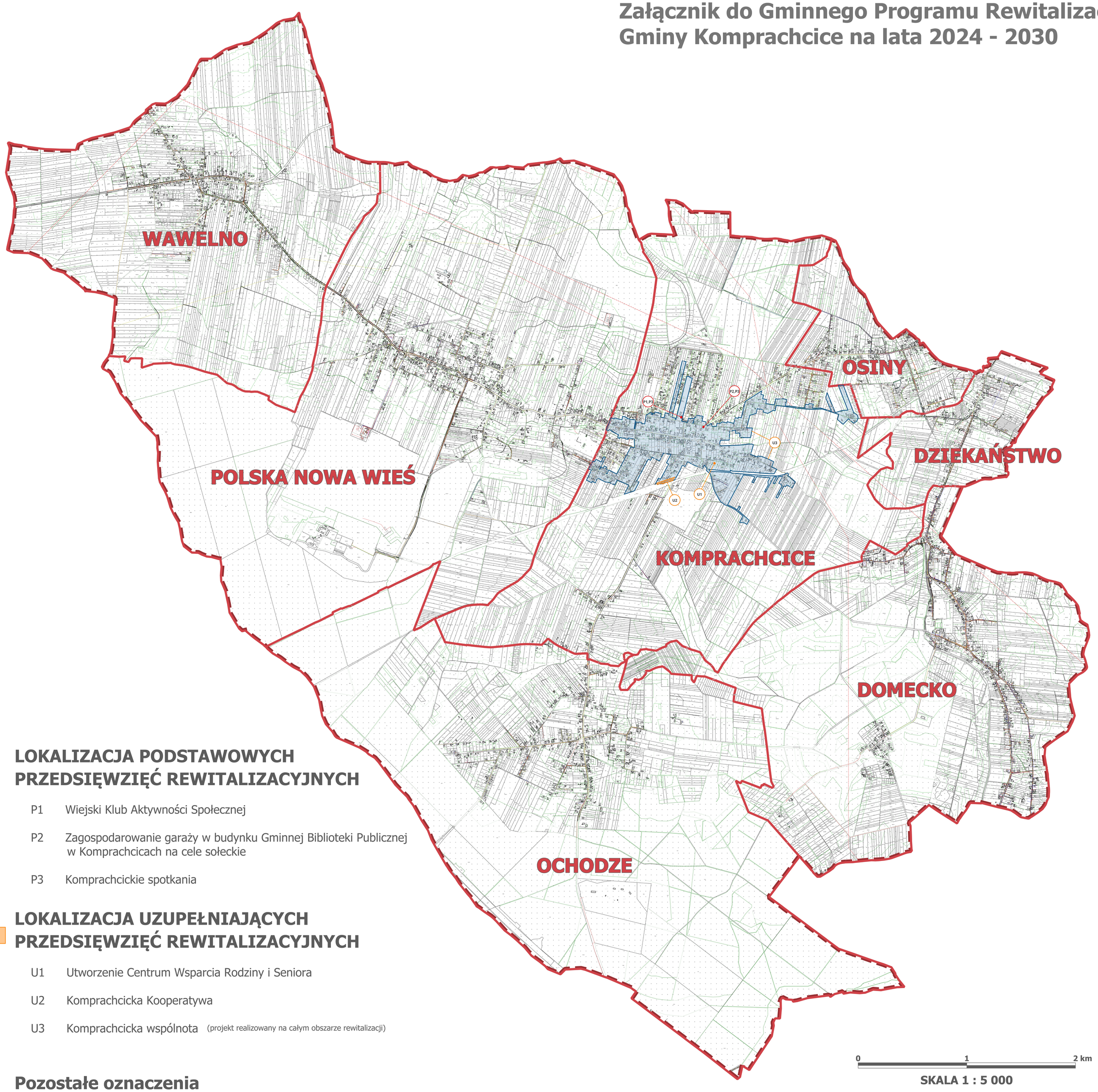

LOKALIZACJA PODSTAWOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

- P1 Wiejski Klub Aktywności Społecznej
- P2 Zagospodarowanie garaży w budynku Gminnej Biblioteki Publicznej w Komprachcicach na cele sołeckie
- P3 Komprachcickie spotkania

LOKALIZACJA UZUPEŁNIAJĄCYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

- U1 Utworzenie Centrum Wsparcia Rodziny i Seniora
- U2 Komprachcicka Kooperatywa
- U3 Komprachcicka wspólnota (projekt realizowany na całym obszarze rewitalizacji)

0 1 2 km

SKALA 1 : 5 000

Pozostałe oznaczenia

Obszar rewitalizacji

Granice obrębów ewidencyjnych

Granica gminy